

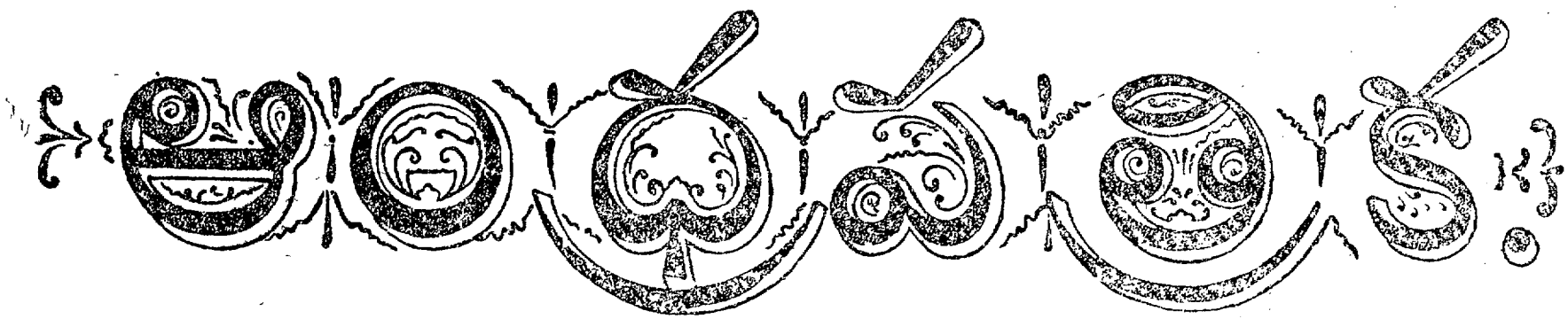
ఆంధ్ర సభల వృత్తాంతము

విడి పత్రక 1-4 0-1-4

Register No. M. III8

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

311241

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 27-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 163

సంచిక ౧౬౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

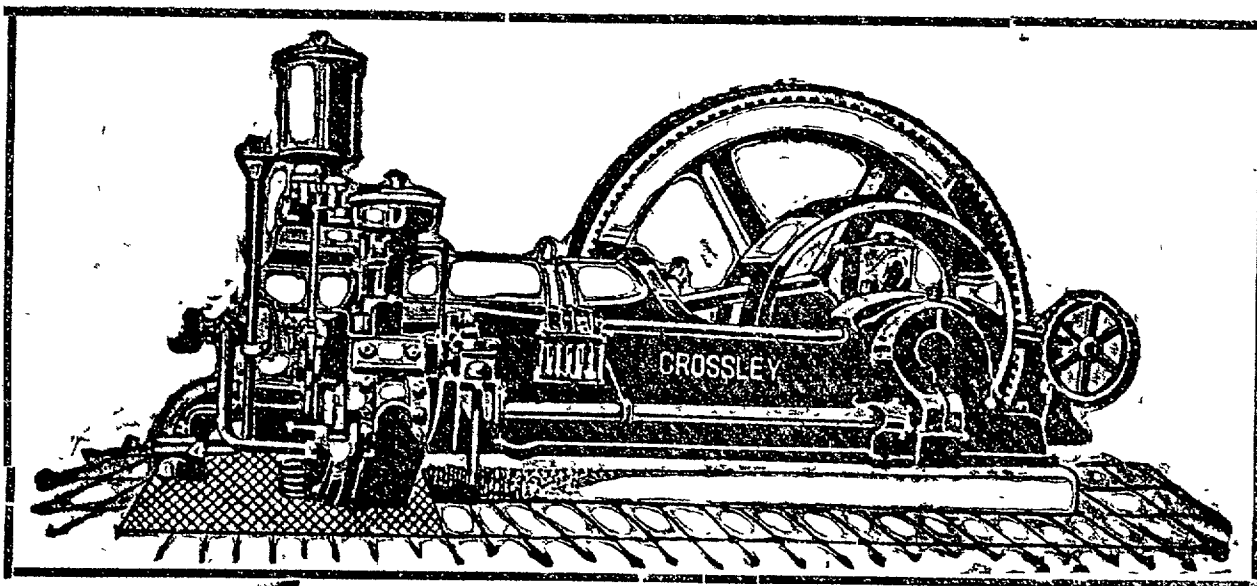

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

క్రాస్లి గాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలవి.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్టన్
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్లు
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తో
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

సెనేటు సభ

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

అసహాయోద్యమమునందు చేరిన

కాలేజీ విద్యార్థులు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము సెనేటుసభ తిరిగి కలసి వారమునాడు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింది సమావేశమయ్యెను.

డా॥ గురుస్వామిమొదలగు గారు ఎం. ఎం. ఎస్. డిగ్రీ పీసికేయవలెనని ప్రతిపాదించియుండిరి. అది ఆమోదంపబడుట చే ఆందు కనుగొనబడుగా రిస్కలేసుమలు మార్చబడినవి.

“ఎం. ఎం. ఎస్. డిగ్రీ పొందినవిద్యార్థులు ఎం. బి. డి. ఎస్. డిగ్రీపరీక్షకు అర్హులై అసరములేకుండ 2 వ పాఠ్యమును పూర్తిచేయువారు.” అను నిబంధన చేర్చబడినది.

కొన్ని సామాన్య విషయములు చర్చింపబడినపిదప దేశ భాషలు, తమిళ, తెలుగు, కన్నడ మత్యాల భాషల స్టడీసు బోర్డులందు 2/3 వంతు సభ్యులు యీ విశ్వవిద్యాలయమునందు దేశభాషయందు పట్టును బోధించువారిగా నుండుటనవసరమని ఆకడమకు కాన్సిలువారి అభిప్రాయమును ఆమోదించినది. అని రా. సా. డా॥ ఎస్. క్రిష్ణస్వామి ఆయ్యంగారు ప్రతిపాదించగా ఆమోదించబడినది.

“ఏకనీయగ్రంథములను యెంచుకొనునప్పుడు దేశీయులచే ప్రకటింపబడిన వానికి ప్రాముఖ్యత నొసంగవలెను అను” డా॥ ఎస్. క్రిష్ణస్వామి ఆయ్యంగారి ప్రతిపాదన ఆమోదించబడినది.

“విశేషపు కంపెనీలు ప్రకటింపు దేశభాష గ్రంథములను పెట్టుపత్తులములుగా నంగీకరింపరాదు” అను తీర్మానమును ఆకడమకు కాన్సిలువారు నిరాకరించిరి. సెనేటు సభవారుగూడ అంగీకరింపలేదు.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

“తమిళ జిల్లా లన్నింటికి గలసి ఒక విశ్వవిద్యాలయము నైనను స్థాపించవలెను. ప్రభుత్వమువారు దానికి తగిన చర్య దీసికొనవలెను” అని టి. వి. శేషగిరిఆయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి.

ఇదేండ్ల క్రితము సెనేటుసభవారు ప్రస్తుత మున్నది గాక యింక కొన్ని విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించవలెనని తీర్మానించినందుండిరి. పిమ్మట ఆంధ్రులు యెక్కువ చొరపు గలవారగుటచే అందోళన సలిసి తమ కొక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుకొనెరి. ఆంధ్రులు తమిళములోనినందున తమిళము కృతజ్ఞులై యుండవలెను. వేరొక విశ్వవిద్యాలయ ముండవలెనాయను సందియ మనవసరము. తొలివాడు రి గంటలు కాలము చర్చించినను యీసభవారు పని పూర్తి చేసికొనజాలకుండిరి. ఈవిషయ మొక్కటిజాలును. తమిళభాష చాల కాలమునుండి ఊదగలేదున్నది. సంస్కృతమునకు గ్రాంతులు చేయునపుడు తమిళ భాష మాదిపోవుచున్నదని కొందరు సభ్యులు దర్శించియును నిజమే. కావున తమిళభాష యభివృద్ధికి వేరొక విశ్వవిద్యాలయమునుండట అవుసరమే. మరియు ప్రజాసామాన్యముయొక్క విద్యాభివృద్ధిని గమనించవలెను. అవిషయము నిర్ణయముచేయుట న్యాయముగాదు. దేశభాషావిశ్వవిద్యాలయము లేనప్పుడిది యెట్లు సాధ్యమగును. ఈ విషయము 2 రి ఏండ్ల క్రితమే నిర్ణయించవలయుండెను. ఇంకను ఆశ్చర్యకరములు తగదు. ఫలితముగూర్చి వివాదము వచ్చునుగాక యిప్పుడు చర్చింపవలసి, యిప్పుడుగారు దర్శిరి. తమిళ జిల్లాలలో నేదోయొకచోట బెట్టిన జాలుననిరి. పిమ్మట వివిధజిల్లాల కాలేజీసంఖ్యలు దెలిపి విశ్వవిద్యాలయావశ్యకతను రుజువుచేసిరి. తమిళవాడునందు 19 కాలేజీలు 1908 విద్యార్థులు గలరు. తెలుగుజిల్లాలలో 10 కాలేజీలు 799 విద్యార్థులు గలరు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయమున కంత యిచ్చిరో అంతకన్న దమ్మిడి యైన ప్రభుత్వమువారి రధికమీయనవసరములేదు. (వినుడు, వినుడు) స్క్రీము తయారు చేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించిన ధనవంతులందఱు భూరివిరాళముల గైకొనవచ్చును. రామనాథు రాజుగారు చాల సహాయము చేయగలరు” అని శేషగిరి ఆయ్యగారు దర్శిరి.

సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, విశ్వవిద్యాలయము, అన్నపర్తి, కేంద్రబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయములపరి పరీక్షోధనలకు కేంద్రస్థానముగ నుండవలెనగాని, నిరదోష్యుల సంఖ్య సభివృద్ధిచేయు విద్యార్థుల తయారుచేయునట్టివిగా నుండరాదనిరి. ధనసహాయమునకై ప్రభుత్వమువారివంక నెదురుజూచిన లాభముండదు. ప్రజలసాశించవలెననిరి.

వి. రామచానుపతులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు కేంద్రస్థానము మదరాసులోనుండుట మంచిదనిరి.

జి. ఎ. నటేశుగారు. దేశభాషలు ప్రతి ఒకదానికి ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయముండవలెను. మదరాసులో విద్యార్థుల

సంఖ్య యెక్కువగా నుండరాదు. ఆరోగ్యపరిస్థితులు బాగులేవనిరి.

ఆర్థరపాలుగారు విశ్వవిద్యాలయ ముండవలెనని గోరుచు కేంద్రస్థానము కాచేరి నది తీరమున గాక తామ్రపర్తి నదీతీరముననుంచిన తమిళభాష అభివృద్ధిచెందగలదనిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు, ఈ తీర్మానములో సెనేటువారి కెట్టిసంబంధములేదుగాన అంగీకరించి లాభము లేదనిరి.

తమిళవాడునకు క్రొత్తకము విశ్వవిద్యాలయమేర్పరుచు నుద్దేశమున్నచో తాను తీర్మానమును బలపరచెదనని కె. చి. రామనాథయ్యగారు బలికిరి. కె. ఎస్. వెంకటరత్నం గారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

పిమ్మట టి. వి. శేషగిరి ఆయ్యగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, చట్టములో 8, 9 సెక్షన్లు ప్రకారము యీసభవారు శిఫార్సుచేసినచో ప్రభుత్వమువారు ఉపసంఘమును నియమించు రనిదర్శిరి. అంత తీర్మానము ఓటునకు బెట్టగా అంగీకరించబడినది.

కె. ఎస్. వెంకటరత్నం గారు, టి. ఎల్., తరగతికి ఇంటరుమీడియట్లు ప్యాసయినవారిని అర్హులుగా చేర్చుకొనుచు, న్యాయశాస్త్రవిద్య రి ఏండ్లు చదువుగ మార్చవలె నని గోరుచు చట్టముల సవరణ ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానము శిఫార్సుచేయున వలెనందున సభ్యులుగ లేదని వైసుభాస్వరుగారు దెలుపుచే నిలిపివేయుచుండినది.

దక్షిణఇండియా భాషలన్నింటికి ప్రత్యేక ఫెకల్టీలుండవలెనని సి. సుబ్రహ్మణ్య ముదల్యురుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఆకడమకు కాన్సిలువారికి చెందినవగుటచే యిక్కడ చర్చింప నవసరములేదని నిశ్చయించిరి.

దక్షిణ ఇండియా భాషలన్నింటికి గలిపి ఒక నిఘంటువు యుండవలెనని టి. రాజగోపాలరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. తమిళనిఘంటువు పూర్తియగునవరకు యీవిషయము నిలుపు జేయవలెనని కువ్వస్వామిశాస్త్రిగారు రజుటచే ఉపసంహరించుకొనబడినది.

అసహాయోద్యమ విద్యార్థులు

అసహాయోద్యమము నవలంబించి, కాలేజీ తరగతిలో జరుపుచు వదిలిపెట్టిన విద్యార్థులు ఎచ్చట విడిచిపెట్టిరో అచ్చటనుండి పూర్తిచేసికొనుటకుగాని, కాలేజీలో చేర నవసరములేకుండ పరీక్షలకు హాజరుకావచ్చుననిగాని నిర్ణయించు బైలానేర్చుచువలెనని కె. వి. సుబ్బరావుగారు సిండికేటువారికి శిఫార్సుచేయు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

వైసుభాస్వరుగారిట్లు దెలిపిరి.—తీర్మానము లో మొదటిభాగముగూర్చి సాలునకు మాడుచున్నందు చేర్చరచుచునది. అది వరుసగా ఒక్క ఏడాదిలోనే హాజరుగావలెనని కానించవలెను. సిండికేటువారు కొందరు విద్యార్థులకు అలెండెన్సు మినహాయింపు జేయవచ్చును. విద్యార్థులకములు చేనికది ప్రత్యేకముగ విచారించబడును. కావున తీర్మాన మనవసరము.

ప్రత్యేకనిబంధన లేనిది సిండికేటువారు సానుభూతితో నాలోచింపరని సుబ్బారావుగారు దర్శిరి.

ఈ విషయము ఆకడమకు కాన్సిలువారు విచారించవలెనని ఆర్. జి. గ్రీవుగారినిరి.

బైలా జేయుటకు ఆకడమకు కాన్సిలువారికిగాని సిండికేటువారికిగాని అధికారములేదని వైసు చాన్సలరుగారుదర్శిరి. బైలా అనవసరమనిరి. ఈ విద్యార్థులను ఎవరును క తి న ము గా జూడరు. ఈ యువకులవిషయమున యింక విచారించి సానుభూతి దెలిపెదము. ఒక యువకుడు తన జీవితాదర్శమును ఏల అట్లు నిర్ణయించుకొనినందులకు వాని గర్వింపము. వారు తిరిగి కాలేజీలో చేరుటకు తగిన సౌకర్యములేర్పరుచు వాకెట్టిఅధ్యం తరము లేదు. సిండికేటు సభ్యులెవరుగూడ వీరుఅసహాయోద్యమము నవలంబించిరను కారణముచే అతడు బెట్టెదరని నేడలంపను. అని వైసు చాన్సలరుగారు దర్శించి సానుభూతి పలుకుట విని సుబ్బారావు గారు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

పి. ఎ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు యిట్లు ప్రతిపాదించిరి.

“రికగ్నెజు కాబడిన విద్యార్థులందఱు మూడేండ్లు ఉపాధ్యాయుడుగనున్న వారు లేబరేటరీ శిక్షణ అవసరములేని సబ్జెక్టులందు కాలేజీలో చదువ నవసరములేకుండ విశ్వ విద్యాలయ పట్టపరీక్షలకు హాజరు కావచ్చును. అట్లు అనుమతిసంగవలెనని సిండికేటువారికి ఆకడమకు కాన్సిలువారికి శిఫార్సు జేయవలెను.” ఇట్లు కలకత్తా, అలహాబాదు, పంజాబు విశ్వవిద్యాలయముల నిమ్మచున్నారని ఆయన దర్శెను. ఆర్. స్వామినాథయ్యగారు బలపరచిరి.

అంతట సభవారు సమావేశములకు లేచిరి.

ఉపాధ్యాయులు: విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలకు బోవుట

పలహారానంతరము సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి తీర్మానము పై చర్చకొన సాగించబడినది.

పి. పట్టాభిరామయ్య గారు, లేబరేటరీకి సంబంధించిన శిక్షణవిషయమున ఆప్రత్యేక విషయమందు అలెండెన్సు యుండినయెడల అపరీక్షలకుగూడ ఉపాధ్యాయులు చదువవచ్చునని సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఈసవరణలేనిచో యెక్కువమంది విద్యార్థులు లెక్కలగూర్చు విడచిపెట్టెదరు. అట్టి అవాంతరములేకుండ యీసవరణ అవసరమని ఆయనదర్శెను. డా॥ ఎ. ఎల్. నారాయణగారు సవరణ బలపరచిరి.

రెవ. మెట్టెనుగారు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. ఉపాధ్యాయుల కీసౌకర్య మొసంగినయెడల తమపరీక్షలకు చదువుకొనుచు విద్యార్థులకు చదువుజెప్పట ఆశ్చర్యకరమునని దర్శిరి.

సత్యమూర్తిగారు బలపరచుచు తక్కువ కీరములందున్న ఉపాధ్యాయుల కీమాత్రము మేలుజేయవలెనను.

రా॥ బి॥ కె. వి. రామనాథయ్యగారు విద్యార్థుల కంతమాత్రము నవ్వమురాదనియు, ఉపాధ్యాయులు తమదీరిక సమయములందే చదువుకొందురనియు, తమలో చాలమంది అట్లే ఎం. ఎ. ఎల్. టి. ప్యాసయినయెడల దర్శిరి. ఆర్థరపాలుగారు గూడ బలపరచిరి. పిమ్మట తీర్మానము సవరణతోగూడ ఓటు నకుబెట్టగా రిరి అనుమతయినది, 28 ప్రతికూలరుతోను ఆమోదించబడినది.

కె. ఎస్. వెంకటరత్నం గారు; సెనేటుసభలకు కానన సభలవలెనే ప్రజలువచ్చి వినుటకు అవకాశ మీయవలెనని ప్రతిపాదించిరి. పత్రికాప్రతినిధుల రానిచ్చుటచే తమ చర్చలు వెలడియగుచుండుటచే ప్రేక్షకులు వచ్చి వినుటకుగూడ అభ్యంతరముండరాదని నుడిచిరి. రాముని మీసముగారు, ప్రేక్షకుల విడిచిపెట్టు అధికారము వైసుభాస్వరు గారికి విడిచిపెట్టవలెనని సవరణ ప్రతిపాదించగా వెంకటరత్నం గారికి రంగీకరించిరి.

విశ్వవిద్యాలయమువారు గ్రంథముల ప్రకటింపవనికి మూనుకొనవలెనని వెంకటరత్నం గారు ప్రతిపాదించిరి. ఎస్. అప్పాస్వామి శాస్త్రిగారు బలపరచిరి. ఈవిషయమును సిండికేటువారికి విడిచిపెట్టవలెనని ఆర్థరపాలుగారు సవరణ ప్రతిపాదించగా నామోదించబడినది.

సాహిత్య, శాస్త్రవిషయ ప్రపంచగ్రంథముల ముఖ్యమైనవి 100 తమిళ, తెలుగు, కన్నడ, మత్యాల భాషలలోనికి తర్జుమాజేయించుటకై సాలునకు రూ 10,000 ఖాయపరుచవలెనని కె. ఎస్. వెంకటరత్నం గారు ప్రతిపాదించిరి. కె. సుబ్రహ్మణ్యమదల్యురుగారు బలపరచిరి.

ఈవిషయమును సిండికేటువారు విచారించి నిశేధింపవలెనని ఎ. రామస్వామి ముదల్యురుగారు సవరణప్రతిపాదించిరి. డా॥ సుబ్బారాయణుగారు బలపరచిరి. సవరణ ఆమోదించబడినది.

తమిళ, ఆంధ్ర, కన్నడ, మత్యాల భాషలలో ప్రకటింపబడు ఉద్బంధములకు సాలిన రూ 500 బహుమతి నిచ్చుమండవలెనని వెంకటరత్నం గారు ప్రతిపాదించిరి.

ఈవిషయముగూడ సిండికేటువారికి విడిచిపెట్టవలెనని డా॥ నారాయణగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. సత్యమూర్తి గారు అట్లువీలుచడదు, సెనేటువారి చర్చింపవలెనని బలికిరి. చివరకు డా॥ నారాయణగారి సవరణ ఆమోదించబడినది.

ప్రయాణికులు

సి. జె. వర్మిగారు యిట్లు ప్రతిపాదించిరి:—“విశ్వవిద్యాల అధికారసంఘముల ప్రతిభులకు పరీక్షాధికారులకు దూరమునుండి వచ్చువారికి యిదివరకు యిచ్చునట్టి ప్రయాణపు ఖర్చుల నీయవలెక. రైలుపై నూరుమైళ్ళకు పైగా వచ్చువారందరికి రూ 4 అధికముగా నీయవలెను.”

విశ్వవిద్యాలయమువారికి అధికృతి యెట్లున్నను సభ్యులకు అయిన ఖర్చులనయిన యివ్వవలెననిరి. రామస్వామిశివసు గారు బలపరచిరి.

తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

సభ యంతటితో ముగించి తిరిగి మర్నీలో సమావేశ పరుచవలెనని ఆర్. జి. గ్రీవుగారు ప్రతిపాదించిరి. సత్యమూర్తి గారు బలపరచిరి. తిరిగి సోపవారమువాడు సమావేశము కావలెనని టి. వరదరాజులనాయుడుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. సవరణ ఓడిపోయెను. తీర్మానము నెగ్గెను.

నోటిసు

1925-26 సం॥ రం నుండి 1926-27 సం॥ రం వరకు అచ్చుపనులకై నీలువేసి పంపబడిన పెండ్లరులు రూ 100 లు ధరావత్తుతో నహా 30-10-25 నాడు సాయంత్రము 4 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. యితర వివరములుకు; పెండ్లరు ఫారములకు ఈదిగువ విలాసమునకు సంపుడు.

బి. వెంకట్రామయ్య చేర్చెనో, మునిసిపల్ ఆఫీసు ఎటూరు, 22-10-1925.

ఫోటో నెంటుబార్ని గజెటు

అక్టోబరు 20 మంగళవారము

పల్లికుడిపాట్లమెంటు

కె. సుందరం కెటిగారు గోదావరిజిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగారి మార్చబడిరి.

లా డిపార్టుమెంటు

కాప్తను యస్. పి. కంట్లాక్టరు గారు విశాఖపట్నం జైలును సందర్శించి నియమింపబడిరి.

ఇ. ఆర్. మొహనం యం. డి. గారు వద్రాసు సివిల్ మెడికల్ డిపార్టుమెంటునందు పనిచేయుదురు.

రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు

జే. వ. గుప్తా శ్రీమతిగారి పంతులుగారు గంగాం ప్రైవేట్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

శ్రీమాను అనంతరరామ రఘోమహాశయో గారు తూర్పు గోదావరికి మార్చబడిరి.

పల్లికుమార్తె డిపార్టుమెంటు

ఎక్స్ క్యూటివు ఇంజనీయరుగారు వాల్తేరు సర్కిల్ నూవ రింఁటెండ్రింగు ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు సి. బి. శేగారు విశాఖపట్నం డివిజను ఎక్స్ క్యూటివు ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధికాఖ

ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు ఆయా యానియనులందు కో-ఆపరేటివు సంఘముల హాసరరి. అ. సి. స్టేంట్ రిజిస్ట్రారులగు నియమింపబడిరి. కో-ఆపరేటివు చట్టపు 14 వ నిబంధన యందు సూచింపబడిన అధికారములు వీరి కుండును. కో-ఆపరేటివు సంఘముల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారులు ప్రాన్సుఫరుచేయు కేసులను వీరు పరిష్కరించెదరు. 1926 సంవత్సరము జూన్ 20 వ తేది వరకు వీరు ఉద్యోగములందుండెదరు.

అనంతపురం జిల్లా

యానియను పేరు హాసరరి అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు శేరు పరిగి యల్. గంగాధరశాస్త్రిగారు కల్యాణదుర్గము యల్. భీమనేనరావుగారు తనకలు పులగంపల్లి వెంకటరావుగారు అనంతపురం మాట్టి శివరావుగారు తాడిపత్రి కె. కొండాశెట్టిగారు గుత్తి సి. రంగనాథ అయ్యంగారు లేపాక్షి రామచంద్రరావుగారు కదిరి శెట్టి నరసప్పగారు

బళ్లారి కడప బాలాజిరావుగారు ఆలూరు ఆలూరు మాలెగోడ్ గారు రాయదుర్గము బాలప్పగారు కుడిలిగి విజయరంగం తాతారావుగారు హరినపాడగల్లి గంగాపురం మారడ గారయ్యగారు పుంగనూరు రెవెండు బాను భూషణంగారు చిత్తూరు జిల్లా టి. యల్. రామకృష్ణశెట్టిగారు చిత్తూరు పలమనేరు యం. వెంకటరామ అయ్యగారు పాకాల పి. గోపాలరాజుగారు నగరి టి. సి. మునుసామి మొదలిగారు తిరువాలంగాడు టి. సి. మునుసామి మొదలిగారు నాయులుపాడు, గుర్రంకొండు నల్లారి నానాయారశెట్టిగారు

కడప జిల్లా ఆర్కాటు పరశురామరావుగారు నందలూరి పల్లె శ్రీనివాసరావుగారు రాయచోటి మంచి సీతారామయ్యగారు ఖాజిపేట రాయశెట్టి వెంకటరామయ్య, రెవ. కడప లూయి థామసుగార్లు

గంగాముజిల్లా

నరసన్నపేట పోతనూరు వీరభద్రస్వామిగారు అసాగ్రి వి. కె. మహాశాస్త్రిగారు రంథా సయ్యదు అమీరుజీగారు జగన్నాథప్రసాదు శ్రీమాన్ నిత్యానందదాసు మహాశయోగారు శ్రీకసుదాసలన ధారల అత్తులసాయదుగార్లు గోపాలపురము బాలముడి వెంకటరామమూర్తి పంతులు గారు

ఇచ్ఛాపురం ఉపక్రెస్తు సర్వనారాయణపంతులుగారు బోరాని జె. జగన్నాథరావు నాయుడుగారు పరాకిణ్ణిడి డి. వి. శీతాపతి పంతులుగారు

బుగడ శ్రీమాను ఉపవిగ్నేశుపాత్రో మహాశయోగారు రస్సులకొండ శ్రీమాను నరసింహాధి మహాశయోగారు తెక్కలి సీతారాంభాంజీగారు కుక్కనూరి రావుసాహేబు యం. వి. అప్పారావు పంతులుగారు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా ఉపాధ్యాయల సీతారామచంద్రంగారు శ్రీమతిగారు సి. శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఆలముగ్గు నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు రాజోలు కార్మికులు అమిశెట్టి నరసింహులుగారు

గుంటూరుజిల్లా రేపల్లె మామిళ్లపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు దాచెపల్లి అక్కరాజు శంకరనారాయణ పంతులుగారు ఒంగోలు కొప్పరపు వెంకటరావుపంతులుగారు గుంటూరుతాలూకా పత్రి మామమంజురావుపంతులుగారు నరసారావుపేట జి. సింహాచలంపంతులు; రెవరెండు. హాస్. జి. శ్రీమయ్యగార్లు

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు ఖాకాసాహేబు మున్సి మహమ్మదు అబ్దుల్ రహిమాను సాహేబు బహదరు

తణుకు వి. భానుమూర్తి పంతులుగారు నరసాపురం టి. వెంకటనార్య ప్రకాశరావుగారు గుడ్లపల్లె జి. వెంకటరత్నం పంతులుగారు

కర్నూలుజిల్లా పాయిపల్లి యస్. బాలాజీసింగగారు కోయిలకుంట్ల గోపిశెట్టి నాగిశెట్టిగారు ఆత్మకూరు జనాలు మూర్తి బాసాహేబు బహదరుగారు

నంద్యాల:—పి. బాలిశెట్టిగారు నందికొట్కూరు—రెవరెండు ఎల్. యసుగారు మార్కాపురము—యం. తిలకనాథమిశ్లేగారు కర్నూలు—యస్. నరసింహులుపంతులుగారు భోను—హెచ్. యం. డి. ఖాజి ఇమానుసాహేబు బహదరుగారు

చంగిలమర్రి—భాసా వాసిశెట్టిగారు వద్రాసుజిల్లా పునుపేట—జి. శ్రీరామబాబుగారు చెయ్యిడిపములు—ఆర్. రాజగోపాల ఆచార్యులు చెన్న నగరపు సూపర్ వైజింగుయానియను—వి. భర్తూరిగంపిశెట్టిగారు

నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు—జి. విశ్వనాథరావుపంతులుగారు దక్షిణపెన్నార్—పి. నారాయణరావుగారు నూకూరుపేట—టి. వీరాస్వామిశెట్టిగారు పెద్దపవని—చెన్నైలకంటి అప్పారావుపంతులుగారు గూడూరు—పెట్టి వెంకటసుబ్బాశెట్టిగారు

విశాఖపట్నంజిల్లా యెలమంచిలి—జి. సుబ్బారావుగారు అనకాపల్లి—వై. నరసింహంపంతులుగారు పోకపల్లి—డి. వెంకటపతిరాజుగారు జమ్మి—కె. మల్లయ్యశాస్త్రిగారు ఏజిస్ట్రే—యస్. వి. యజ్ఞ నారాయణ పంతులుగారు

స్థానిక స్వరీపాలనశాఖ మురరి నాగప్పగారు కర్నూరుజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. దివానుబహదరు యం. గోపాలస్వామి మొదలిగారు బళ్లారిజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

అనంతపురం జిల్లాయందలి కదిరితాలూకాలో పంచాయితీ సంఘములను స్థాపించుటకు జి. సుబ్బాశాస్త్రిగారు హాసరరి ఆర్డర్ జారీగ నియమింపబడిరి.

అనంతపురం తాలూకాబోర్డునందు పంచాయితీసంఘముల సేర్పరుప యల్. పి. దాసు, ఎ. పి. కవి, కె. తిరుమల రావుగార్లు హాసరరి ఆర్డర్ జారీగ నియమింపబడిరి. టి. దొరస్వామిశెట్టిగారు చంద్రగిరితాలూకాలో హాసరరి ఆర్డర్ జారీగ నియమింపబడిరి.

వరదా శ్రీరాములు నాయుడుగారు ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు ఆర్డర్ జారీగ ఎన్నుకొనడం.

టి. నూర్జారావు నాయుడు, సి. జగన్నాథరాజు, టి. వి. శ్రీనివాసరావుపంతులు, డి. యస్. నారాయణరాజు, వి. జి. సుందరరావు పంతులు గార్లను విశాఖపట్నం తాలూకా బోర్డునారు లేకు ప్రతినిధులుగ విశాఖపట్నం బోర్డునను ఎన్నుకొనిరి.

యం. పన్నావిరావు పంతులుగారు పల్నాటిమిడి మున్సిపల్ సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యా శాఖ విశాఖపట్నం జిల్లా విద్యాసంఘపు ఆధ్వర్యముగ పి. లక్ష్మి నరసింహంపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. వి. నూర్జారావు నారాయణ పట్నాయకుగారు సభ్యుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇతరప్రకటనలు అటవీశాఖ అసిస్టెంటు కాన్స్టేబులు సయ్యదు రజా యుద్దీను సాహేబు బహదరుగారు పశ్చిమ కర్నూలు డివిజనుకు మార్చబడిరి.

జి. యస్. శంకరయ్యగారు యల్. యం. యస్. కర్నూలుజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుక్రింద పనిచేయ నియమింపబడిరి.

ఏలూరు మునిసిపాలిటికి కావలెను

- (1) ఐదేండ్లకోసారి వృత్తిపన్ను పునర్విమర్శించుటకై For the quinquennial Revision of Property tax 6 మాసములవరకు ఒక ప్రత్యేక ఆఫీసరు కావలెను.
 - (2) ఆయుర్వేదచికిత్సకాలకు ఒకవైద్యుడు కావలెను.
 - (3) కానుపుచేయుటకు, చైల్డు నెల్ ఫేర్ సెంటరుకు ఒకడాడి (Nurse) కావలెను.
 - (4) పబ్లిక్ వర్కుసుకు, ఒక ఓవర్సీరు కావలెను.
 - (5) టౌను ప్లానింగుకు, సివిల్ సర్వేకు ఒక డ్రాఫ్టును మాన్ కావలెను.
- తమకుగల యోగ్యతను, కావలిన జీతమును తెలుపుతూ దరఖాస్తులను ఈదిగువ విలాసమునకు పంపుకొనవలెను. నెం 1 రు ఉద్యోగమునకు రెవిన్యూ అనుభవముగలవారికి అధికృత యియ్యబడును.
- మునిసిపల్ ఆఫీసు, } వి. వెంకటరామయ్య, ఏలూరు, 22-10-1926 } చే ర్చు మ.

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవకూర్పు- నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించెదమి; ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును చెరిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మాలికలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క సుగంధగుణములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీల గ్రంథము వెల 5-0-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము 2179 యుర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, బాబాపేట

పురమాపీఠములకు, పోకరవనులకు
సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమాన మిచ్చు గిన్నెలు, పందెపు లోటాలు, పలుకరములలోను, పరిమాణము లందును మావర్తి నిధులుగా నున్నవి. ఇవిగాక సకలమైన వెండిసామానులు, బంగారు బహుమాన పతకములు, దూలరులు, సాదా ఉంగరములు, కెంపులు, ప్రవృత్తిగములు చెక్కిన ఉంగరములు కూడ నున్నవి.

సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము.
యిదింటలో మావర్తి యేమిచేయవలెనదిక దివళా చేయగోరెదము.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగల వత్తములు, 25, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

రాజప్రతినిధి

కలకత్తా చేరుట

కలకత్తా, అక్టో 24. రాజప్రతినిధి దంపతు లిరువురును నేటియందును వారానామనలో దిగిరి. వారిరాక ప్రయత్నముగా జరిగెను.

దెంగాలు గవర్నరుగారు కలకత్తా విశ్రాంతిని పొంది కలకత్తా చేరుటకు వచ్చియుండిరి.

బర్మాన్ డివిజన్ కమిషనరును, రాజగోనియెక్కయు అసామయెక్కయు కమాంకింగు ఆఫీసరును, కలకత్తా పోలీసు కమిషనరును, దెంగాలు సి. ఐ. డి పోలీసు డిప్యూటీ యిన్ ఛార్జు జనరలును స్వాగత మొసంగిరి. మామూలుమార్గాదలై నవీన్యూ రాజప్రతినిధిదంపతులు బెన్గళీయరుకు సాగిపోయిరి. అక్కడ నేలమధ్య నేటినుండియు ప్రేక్షకులనుగూర్చి తెలుపు ప్రస్తావన ముంచబడును.

(అ. ప్రె.)

కాకారి రైలు దోపిడి

మరియొక రెండు వారములు రిమాండు గ్రాంటు చేయబడును

లక్నో, అక్టోబరు 24. కాకారి రైలు దోపిడి సంబంధమున రామకృష్ణ కిషోర్ ఖత్రీ పూనాలో అరెస్టుచేయబడి లక్నోకు గొనిరాబడెను. ముద్రాయలను గుర్తించుటకై జరిగిన కార్యక్రమము ముగిసెను. బనారసు జైలులులో నన్నవారి నందరిని కొంచెము సామూలు గుర్తించిరి. లక్నోలో నుంచబడిన 15 గురిలో 5 గురిని మాత్రము గుర్తించిరి. ప్రస్తుతము రిమాండు కాలమై పోయినది గాన మరిరెండు వారముల రిమాండును గ్రాంటు చేయవలసినది సి. ఐ. డి. ప్రాసిక్యూటెంగు వ్యాయనాది స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుకు జరఖాస్తుచేసెను. మేజిస్ట్రేటు గ్రాంటు చేసిన వెంటనే ఆయుర్తరువు తెల్లగ్రామ ద్వారా బనారసు మాజిఫోన్ పూరు జైలులకు తెలియజేయబడెను.

(అ. ప్రె.)

స్టేటు కౌన్సిలు ఎన్నికలు

బొంబాయి

స్టేటుకౌన్సిలు ఎన్నికల సంబంధమున నామినేషను కా శీతములను అక్టోబరు 28 తేదిన బొంబాయి రాజధానిలో పరిశీలన జరుగును. ఓటింగు నవంబరు 21 తేదిన జరుగును.

(అ. ప్రె.)

లక్నో జిల్లాబోర్డు

లక్నో, అక్టోబరు 24. క్రొత్త యెన్నికలు జరుగుటకు పూర్వము జిల్లా బోర్డుకు నూతన అధ్యక్షుని నెన్నుకొనవలసినది తెలియజేయబడెను. ఇదివరకు 2 1/2 సంవత్సరములనుండి అధ్యక్షుడు గా నుండి పని జరుపుచున్న వాడు పారిషాద్ యి కో టా నుండి రాజీనామాను పంపెను. వానిని పట్టకొనటకు వారంటు పంపబడినది.

(అ. ప్రె.)

వెలింగ్టన్ సినిమా 953

27-10-25 మంగళవారము నుండి 30-10-25 శుక్రవారమువరకు పతే డిటెక్ట్ పోలీసు ఆట

ఇన్ టూ ది నెట్ 4 వ వారము 4 భాగములు

న్యూమార్కు కమిషనరు పోలీసుగానైన రిచర్డు ఇ. ఎన్. క్లైవ్ గారిచే వ్రాయబడినది. యూనివర్సల్ స్పెషల్ డ్రామా 5 భాగములది

క్రాన్ థియేటరులో 2253

24-10-25 శనివారమునుండి 27-10-25 మంగళవారమువరకు ప్రతినెలము 2 ప్రదర్శనములు. 6-15, 9-20 గం॥ కని ఆది వారములందు ప్రదర్శనములు 3-15 గం॥ గలవు.

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్

ప్రపంచమునందు అంతటను మంచి ఉల్లాసమును గలిగించిన, అందమైన నటులగు మిక్కిలి గొప్పదైన

చార్లీ చాప్లిన్

"చాప్లిన్" అను ఆటను ప్రదర్శించెదరు.

ఇదిగాక హాస్యరస సంబంధమున ఫిల్మ్ లు చూపబడును ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై థియేటర్లో థావలెను.

తమాషాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

(0)

కుక్క

అశ్రమ: ఏమమ్మా, నీవద్ద కొన్న కుక్క, మాపిల్లవాడి కాలు కరిచింది. ఇంట్లాంటి కుక్క నిచ్చావేమి?

క్రయరారు: పిల్లలతో ఆమమండే కుక్కను తీసియివ్వమని మీరంటే, ఇచ్చాను.

చిలక

ఒకడు: ఆ చిలకకు చెడ్డమాటలు నేర్చుతున్నావేమి?

బాలుడు: ఆనగూడనిమాట లేవో ముందుగా చెప్పుకున్నాను.

చంద్రగహణం

నగరవాసి: ఇట్లాంటి చిన్నగ్రామంలో ఎట్లా పొద్దు బోతుండయ్యా. ఇక్కడ ఏమిని కేమిటా నిపించవు.

గ్రామవాసి: అట్లాంటావేమి? చంద్రగహణంబట్టి మాడుకోజాలయినా కాలేదు.

గురక

రామయ్యకు రాత్రిఅంతారైలులో నిద్రబట్టలేదు. పక్కనన్న పుల్లయ్య అదేపనిగ గురకపెట్టడం సాగించెను.

రామయ్య: ఏమండీ మీరు డబ్బుగలవారేనా?

పుల్లయ్య: అట్లా అడుగుతారేమి? నాకు నాలుగులక్ష రూపాయలు రాబడి వస్తుంది.

రామయ్య: నేను మీ అంతటి భాగ్యవంతుడి నయితే, ఒక రైలుపెట్టెను రిజర్వుచేయించుకొని యుందును. అంతేగాని, మీమాదిరిగా ఇతర ప్రయాణికులకు నిద్రలేకుండా చేసేవాడినిగాను.

ఉపాయం

పడవ గోదావరిలో పోతుండెను. పుల్లమ్మ ఆభరణం నదిలో పడిపోయెను.

పుల్లమ్మ (ఏడుస్తూ): అయ్యో, ఏమి చేయ్యను నానామ్మనాకు దొరకడం ఎట్లా?

పడవవాడు: మీరు తొందరపడవోకండి, సర్కారుకు వ్రాసి, నదిని ఎండగట్టిచేస్తా. అప్పుడు మీసామ్మ మీకు మళ్లివస్తుంది.

జాలి

లక్షాధికారివద్దకు, యాచకుడు వచ్చి తన కష్టాలన్నిటిని వివరించెను.

లక్షాధికారి: బంట్లోతూ, యీమనిషిని వీధిలోకి నెట్టి వెయ్యి, వీడుచెప్పేసంగతులు చూస్తే నాకడుపు తరుక్కుపోతున్నది. ఇక నేను భరించలేను.

సలహా

బండివాడు తిన్నగా బండి నడపడంలేదు.

పోలీస్ కాన్స్టేబులు: నీవల్ల దారిన బాయ్యేవార్లకు అపాయం వస్తుంది. నీపేరుచెప్పు.

బండివాడు: ఊరుకోవయ్యా, నీవని నీవు మానుకో, మాయెద్దను ఈమధ్య ఎవడో ఎత్తుకొనిపోయినాడు. చేతనయితే, ఆవొంగను పట్టుకో, ఈనాము యిస్తాను.

అర్థలు

పాపయ్య చెప్పులు జోడును పాపులో బాగుచేయడాని కొన్ని వారం రోజు లయ్యెను.

పాపయ్య: వారంరోజులయింది. చెప్పు లింకను బాగుచెయ్యలేదా?

అంగడివాడు: నాపని దివాలా అయింది. మీరు వినలేదా?

పాపయ్య: దానితో నాకు సంబంధంలేదు. నాచెప్పులు నా కియ్యండి.

అంగడివాడు: అయితే యీఒక్క చెప్పు తీసుకోండి. పాపయ్య: రెంటిని ఎందు కియ్యవు?

అంగడివాడు: నేను రూపాయికి అర్థలకన్న ఎక్కువ ఇయ్యలేను.

బ్యాంకు

మల్లయ్య: ఏమండీ, మామమాస్తాను పంపిస్తే, నేను వ్రాసినట్లు జబ్బియ్యలేను. పొరపాటు పడ్డారేమో, చూస్తారా?

బ్యాంకు గుమాస్తా: ఇక్కడనుంచి పైకంతీకుడు నెల్లిం తరువారే, మళ్లి పొరపాట్లను నవరించడం మాకు ఆచారంలేదు. ఆతెలివి మొదటనే ఉండాలి.

మల్లయ్య: పోనితెండి, మీకంతకోపం ఎందు? నేను అడిగిన దానికన్న సామ్మ్య ఎక్కువయిచ్చారు. మీకక్కడ లేకపోతే, నాకే లాభం!

కొండలు

ప్రయాణికుడు: ఆకొండలు చాలా ఎత్తుగా లేవా? గ్రామము: కిఖరమే ఎత్తండి.

వయస్సు

ఉపాధ్యాయుడు: నీ వయస్సు ఎంత? బాలుడు: 13 ఏండ్లు.

ఉపాధ్యాయుడు: నిరుడు నీకు ఆరేండ్లేగా?

బాలుడు: నిరుడు ఆరేడ్లు. ఈసంవత్సరం ఏడేండ్లు. అంతా గలిసి 18 ఏండ్లు.

రైలు

ప్రయాణికుడు: ఏమగంట లయినవి. ఇంకా రైలు బండి ప్లాటుఫారం మీదికి రాలేదేమి?

పార్శ్వ: ఇంజను ఎక్కడ బెట్టింది డ్రైవరు మరచిపోయినాడండీ.

ఎరుక

ఒకడు: బంతి ఆటలో నన్ను చూశారు. జ్ఞాపకం ఉన్నదా?

ఆటగాడు: నేను మీతో ఎన్నడూ ఆడలేదే.

ఒకడు: ఒకసారి మీరు బంతి ఆడేటప్పుడు, బంతి దూరంగాపోతే నేను తెచ్చియిచ్చాను.

పని

ఒకడు: నీవు పెద్దవాడవయితే, ఏం పని చేస్తావు?

బాలుడు: గోడలు కట్టుతాను.

ఒకడు: ఎందుచేత?

బాలుడు: వర్షా కాలం అంతా పనిచేయకక్కరలేదుగా!

చిరునవ్వు

ఉపాధ్యాయుడు: చిరునవ్వు అంటే ఏమిటో చెప్పు. విద్యార్థి: రహస్యంగా నవ్వడం అన్నమాట.

డాక్టరులు

ఒకడు: డాక్టరులు అనేకులు భీమయ్యను జూచి, నిరాశ జేసికొని పోయినారు.

మరియొకడు: అయ్యో, పాపం, అంత జబ్బుగా ఉన్నది గాబోలు.

ఒకడు: అది గాదు. ఏడాక్టరుకు డబ్బియ్యలేదు.

ప్రశ్న

క్లయంటు: ఏమండీ, మిమ్మును ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను. అందుకు డబ్బియ్యమనరు గదా!

లాయరు: ప్రశ్నకు డబ్బు పుచ్చుకోము. జవాబుకు మాత్రమే పుచ్చుకొంటాము.

రొట్టె

ఉపాధ్యాయుడు: మీ తమ్ముడిని తలచుకోకుండా, రొట్టె అంతా నీవే తిన్నావా?

బాలుడు: తలచుకున్నానండి. మా తమ్ముడు వస్తాడేమో అనుకుంటూ, తొందర తొందరగా తినవేశానండి.

అర్థాంగి

విద్యార్థి: భార్యను అర్థాంగి అంటారుగదాండీ?

ఉపాధ్యాయుడు: అంటారు.

విద్యార్థి: అట్లాగయితే, పురుషుడు ఇద్దరు భార్యలను పెండ్లిచేసుకుంటేనో!

మొరగడం

ఒకరు: మీరు కుక్కను పెంచుతున్నారా?

రెండోవారు: లేదండీ. ఎవరయినా వస్తే, మేమే మొరుగుతాం.

భాష్యం

ప్రశ్న: నేను వ్రాసిన భాష్యం చదివారాండీ?

జవాబు: గీత చదివి అర్థంగ్రహించానుగానండి, మీ భాష్యం మాత్రం అర్థంకాలేకండి.

అతిథి

ఇంటికి అతిథివచ్చి రెండునెల లయింది. యజమానుడికి కష్టంగావున్నది.

యజమానుడు: మీరు ఇన్నాళ్లు గ్రామంలో లేకపోతే, పెండ్లాంబిడ్డలు దిగులుపడతారా?

అతిథి: అందుకనే, వాండ్లనుగూడ యిక్కడకు రమ్మ పని వ్రాసాను. ఇవ్వాళో, రేపో వస్తారు.

కాన్పూరు కాంగ్రెసు "తిలక్ నగరము"

జాతీయ పతాకోత్సవము

పండిత మోతీలాలు ఉపన్యాసము

కాన్పూరు, ఆగ్స్ట్ 26:- కాన్పూరులో జరుగనున్న భారతదేశీయ మహాసభాసభాసమనందు నిన్నను జాతీయ పతాకోత్సవ మధ్యతమగజరిగెను. ఆహ్వానసంఘసభ్యులు చాలమందియు, స్వచ్ఛందనేతరులు కాన్పూరు పోరులు చాలమందివచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసు పతాకమును ఉదయముననే కాంగ్రెసు స్వచ్ఛందనేతరుల బాండుతో నూరేసింపు జేసి ఆపదేశమునకు దీసికొని పోయిరి. అప్పుడే పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ వచ్చి పతాకముక్రింద నిల్చునిరి. వచ్చినవారు పతాకముచుట్టును వలయాకారముగ నిలచి పండువారితరం బాడుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభించిరి. అంతట పండితమోతీలాలు నెహ్రూగార్హింపిడివిధముగ స్వల్పముగనుపసవసించిరి:-

"మీరు నన్ను జాతీయపతాకోత్సవమును జరుపుట కాహ్వానించిరి. అది చేయుటకుముందు నేను యీ ఉత్సవప్రయోజనమును గూర్చియు అందు మీరు నేనును పాల్గొనుటవలన నేర్పడు బాధ్యతనుగూర్చియు డెలువగోరెదను. ఈ పతాకముయొక్క మహిమ యెట్టిదియోమీరుజెలిసికొని అందుకు తగిన నేపజేయుటకు సిద్ధముగ నుండవలయును. అయ్యది స్వరాజ్యవిహ్ను. భారతీయులందరకునుహిందువులు మహామృదీయులు, క్రైస్తవులు, యూదులు, పార్సీలు అన్ని జాతులవారికి గావలసిన స్వరాజ్య మియ్యది. తెలుపు, పసుపు, యెరుపు తూడు రంగు లందుగలవు. తెలుపు భారతదేశములో నన్నిజాతులు వర్ణములు తరగతులవారి ఐకమత్యమునకు చిహ్నము. లేకోకిరణము గాజుబుడ్డిగండ ప్రసరించునపు డనేక రంగులు గాన్పించునట్లే పతాకముపైతెలుపురంగు భారతదేశమునందలి వేర్వేరు జాతులయొక్కయు వర్ణములయొక్కయు ఐకమత్యమునకు చిహ్నముగ నుండెను. తెలుపుక్రిందనున్నపసుపు, యెరుపు రంగులు భారతదేశములో నధికసంఖ్యాకులుగ నున్న హిందూ మహామృదీయులకు చిహ్నములుగనన్నవి. అందు చేత నీ పతాకము భారతదేశైకమత్యమునకు చిహ్న మనదగును దానికి మనము జేయవలసిన నేపయేమి? అయ్యది చిహ్నముగ నున్న ఐకమత్యమునకే స్వరాజ్యమునునది మరియొకపేరు. మీరందరను ఒకసారి మహా భారతజాతిగ నైకమత్యముతో నుండు నెడల ప్రపంచములో నెట్టి కత్తిగాని అటంకపరువజాలదు. ఈ ఉత్సవమునందు పాల్గొనునా రందరను ఐకమత్యమేఅన్నిటికన్న యొక్కమైనదనియు, ప్రపంచములో సర్వము కన్నను ప్రాణముకన్నను, నేడు దేనిపేర మహాసభాసభాసమలగుననున వో అట్టి మతముకన్ననుగూడ యొక్కమైనదని భావించవలయును. ఇకనుండి మీ ఉత్సాహవృద్ధియు నేడు నవీంచిన విధిని నెరవేర్చి స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చు ఐకమత్యమునకు ప్రయత్నముజేసి మీమతమును గౌరవమును భద్రముగనుంచుకొనవలయును. ఐకమత్యము పేరనే నీ జాతీయపతాకమును ప్రతిష్ఠించుచున్నాను. ఈఆవరణము 'స్వరాజ్యము నాజన్మ స్వత్వ మ'ను నూత్రమునొసంగిన దేశభక్తుని పేర తిలకునగరము' అని బుగ్గె గాక."

ఉపన్యాసమైనపిదప ఆసమయమునకు ప్రత్యేకముగ రచించబడిన జాతీయగీతమును స్వచ్ఛంద నైతికులు కొందరు పాడిరి. అంత నాయోత్సవము ముగిసెను.

తెలుపు తేరువారీ కాన్పూరు మజదురుసభ ప్రక్కనున్న మందిరమున సమావేశమయ్యెను. ఆసభయందు డాక్టరు మురారీలాలు, పండిత మోతీలాలుగారూ ఆసభ్యునించిరి. నెహ్రూగారు ఉపన్యాసమునందు ఆసభాసభ్యులను ఆత్మస్ఫూర్తియుల రక్షణమునకై కలసియుండి విద్యావంతులగు దేశీయుల కాదర్శప్రాయముగ నుండవలసినోరెరి. సభయైనపింట్లే అలహాబాదుకు వెళ్లిరి.

మరియొక బహిరంగసభ

ఇట 24 వ తేదీని బాక్సరు మురారీలాలు, అధ్యక్షతను జరిగిన బహిరంగసభయందు కళాశ్రీ టెయినుకేనులో ముద్దాయిలుగనున్న కాంగ్రెసు బాదుల నభినందించుదు తీర్మానము గావించబడెను. మరియొక తీర్మానమునందు స్టేటుకాన్సిలుకు డాక్టరు మోతీలాలు కట్టగారి ఆభ్యర్థిత్యము బలపరుపబడెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

మ్యునిసిపలుబిల్లు అంగీకరింపబడుట

పూనా, ఆగ్స్ట్ 26:- బొంబాయిశాసనసభ నేడు 2 గంటలకు సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. ప్రభుత్వరమలకు మామూలుగనే కొద్దికాలమే బట్టెను. స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు అందు పాల్గొనరైరి. శనివారమునాడు, మ్యునిసిపలు వ్యవహారముల పరిపాలనమునందు కొన్నిపట్టణములలో నెక్కువ అధికారము నీయవలెనను బిల్లులో 75 వంతులకన్న యెక్కువ క్లాజులు నిర్ణయింపబడినభ లేచెను. చాలసవరణ లుపపాదించక పోవుటచేత బిల్లులోనున్న క్లాజులు చాలవరకు అంగీకరింపబడెను.

ప్రధానుగారి సవరణ

ఆర్. జి. ప్రధానుగారు చాల ముఖ్యమగు సవరణను దెచ్చిరి. దానివలన కొంతవరకు మంచి చర్య జరిగెను. బిల్లు ప్రకారము మ్యునిసిపాలిటీయేతీర్మానము జేసినను ఉత్తరువుజేసినను ఆపివేయుటకును మ్యునిసిపాలిటీగాని తత్వమున నెవరుగాని యేవనిజేయుచున్నను అందువలన ప్రజలకు కష్టముగ నున్నగాని, శాంతికి భంగకరముగ నున్నగాని న్యాయవిరుద్ధముగ నున్నగాని నిషేధించుటకును, బిల్లు మేజిస్ట్రేటు ప్రాతర్యకముగ సంతుకముజేసి ఉత్తరువుజేయుట కధికార మియ్యబడినది. బిల్లుప్రకారము కలెక్టరు అట్టి ఉత్తరువులకు కమిషనరుకు గాని అందువలన నష్టపడు మ్యునిసిపాలిటీగాని అట్టికేసును ప్రతిదానినిన్ని ప్రభుత్వమునకు పంపవలసియుండును. కమిషనరు కలెక్టరు ఉత్తరువును కొట్టివేయవచ్చును, లేదా ఆ ఉత్తరువును సవరించియో లేకనో ఆ నిర్ణయించిన కాలమువరక మలులో నుంచవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు కలెక్టరు యొక్కగాని కమిషనరు యొక్కగాని యుత్తరువులను సంస్కరింపవచ్చును. ఆర్. జి. ప్రధానుగారి సవరణ ప్రకారము యాక్రింది క్లాజు జేర్పవలెనని కొరబడెను. "జిల్లా మేజిస్ట్రేటు మ్యునిసిపాలిటీ యొక్క తీర్మానముగాని యుత్తరువుగాని మ్యునిసిపాలిటీ జేయదలచిన పనిగాని శాంతి భంగకరముగ నుండునని తలంచునెడల ఆపనుల జరుగ నీయకుండ నిషేధించుచు స్వయముగ సంతుకముజేసి ఒకయే ఉత్తరువును నిమోత్రణపూర్వకముగ జేయవచ్చును. ఇట్టి ఉత్తరువును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రభుత్వమువారి కొకకాపీని, ఆమ్యునిసిపాలిటీ కొకకాపీని, అట్లుజేయుటకు కారణములతో గూడ బంపవలయును. ప్రభుత్వమువారి రిట్టియు ఉత్తరువును ధ్రువపరుపవచ్చును. లేదా సంస్కరింపవచ్చును, లేదా కొట్టివేయవచ్చును. అయితే యిట్లు జేయుటకు ముందు మ్యునిసిపాలిటీ తన కారణములను డెల్పు కొనుట కవకాశ మియ్యవలెను."

ప్రధానుగారు ఈక్లాజులను సభ వారంగీకరింపవలెనని తెల్పుచు యింతకుముందు కలెక్టరులు తరుచుగ మ్యునిసిపలు వ్యవహారములందు అడ్డుపడుచుండెనియు ఈ చర్యయందున్న బిల్లు కలెక్టరుల నిరంకుశత్వము నట్లే నిలువదలంచుచుండుననియు దెల్పిరి. లాఅర్డరుల పోషణయు, శాంతి భంగము గలుగుకుండ రక్షించుటయు పరిపాలనమునందు ముఖ్యముగావున కలెక్టరులు అడ్డుపడకుండ అధికారములను పూర్తిగ తొలగించుట అన్యాయమే. అందుకనియే ఆచేనేయుత్తరువులు అంగీకారముతో జేయవలెనని గోరవలసినదే. ఈసవరణ కొంతచర్చ యైనపిదప ఓడిపోయెను.

బిల్లు అంగీకరింపబడుట

ఫలహారాంతరము కాసనసభ మ్యునిసిపాలిటీల బిల్లు కొంతనేపు చర్చించెను. ఒక్క అరగంటలో మిగిలిన క్లాజులన్నియును సవరణ లన్నియును చర్చించి నిర్ణయించిరి. మూడవసారి బిల్లు చదివి అంగీకరింపబడెను.

అంతట మంత్రి హిదాయతుల్లాగారు బొంబాయి పట్టణాభివృద్ధికై యేర్పడిన బ్రష్టీల అధికార ధర్మములను బొంబాయి సిటీకార్పొరేషనుకు, మార్పువలెనని దెచ్చిన బిల్లు రెండవసారి చదువబడెను. మంత్రి సెలెక్టుమిటీ నివేదికనుగూడ ప్రకటించిరి. సభవారు రెండుపాదల సంగీకరించిన పిదప బిల్లు క్లాజు వెంటక్లాజు చర్చ జరుపబడెను. (అ. ప్రె.)

మ్యునిసిపాలిటీలయొక్క యభివృద్ధిపై ముఖ్యమంత్రి అనారోగ్యముగ నుండుటవలన ప్రభుత్వ మచ్చటికి వచ్చుటలేదని కాన్పూరువారి రైల్వాయున్నది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణసితి

1925 సం॥ అక్టోబరు 27-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో	అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో	అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో	అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో	అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	86.8	71.6	...	26.65	44.72
విశాఖపట్టణము	85.2	74.1	...	10.72	87.09
కాకినాడ	86.9	72.6	...	13.71	89.09
మచిలీపట్టణము	86.9	74.4	...	11.52	41.59
కర్నూలు	87.4	68.6	...	6.30	26.01
బళ్లారి	...	67.2	...	8.24	20.51
కడప	88.6	71.0	...	5.40	81.28
నెల్లూరు	87.1	73.1	...	7.51	87.98
మద్రాసు	87.8	73.5	...	18.43	50.74
కడపూరు	86.0	74.2	0.15	5.46	52.94
నీలము	92.0	71.7	...	1.44	89.80
కొయంబట్టూరు	85.6	68.2	1.86	4.07	22.29
తిరుచనాపల్లి	94.0	75.7	...	4.04	33.18
నాగపట్టణము	86.0	73.9	2.07	98.6	54.98
మధుర	89.2	72.8	0.25	5.31	83.58
పాంబట్	86.4	75.2	0.30	6.78	87.00
తిరునల్వేలి	1.15	10.59	28.84
తిరువేంగుడము	83.1	75.3	...	9.88	64.51
కొచ్చిక్	85.3	74.9	...	9.25	114.51
కాలికట్టు	89.8	74.5	0.05	7.56	117.16
మంగళూరు	88.1	73.7	...	10.11	125.68
దెంగుళూరు	84.0	68.0	...	1.59	85.87
మేరకాగ	75.1	62.0	0.05	7.12	125.48
కొడైకానల్	62.3	51.2	1.23	7.20	62.18

సర్కారులు:- కొన్నిచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది, తక్కినచోట్ల మేఘమృతంబై యున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

డక్కన్:- కర్నూలులో మేఘములుపట్టముగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల పలచగా నేయున్నవి. కర్నూలులో పగటివేడిమి బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:- కడపూరులో 0.15 వర్షించెను. నెల్లూరులో మేఘములు పలచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

రాజధాని దక్షిణమున తూర్పున వర్షపాతము వ్యాపింపవచ్చును.

యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాజ్య
వాతావరణకామ్రాజ్యం.

కిలాఫతురాయబారులు

బొంబాయి, ఆగ్స్ట్ 26:- హెడ్డాజి రాయబారులగు మాలానా జఫర్లిఖాను, ఇర్షానుల్లా, హబీక్వరాషీగారు నేడు మధ్యాహ్నము యస్. యస్. జహంగీరులో రబీగాను బయలుదేరిరి. ఈరాయబారులు ఇదికొనాదుగారి హెడ్డాజిరెవెన్యూగ నుండవలెనను భారతీయుల కోర్కెను దెల్పెదరు. ఆచట పవిత్ర స్థలముల కేమైన నష్టము గల్గెనేమో విచారించుటయు హెడ్డాజి భవిష్యత్పరిపాలనముగూర్చి పరిష్కరించుటకు ప్రావంశిక ఇస్తాముషహాసభ జరుపుటనుగూర్చి ఆలోచించుటయు జరిపెదరు. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత కార్మికమహాసభ

అధ్యక్షులు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారి వినన్ద పములు
బొంబాయి, అక్టోబరు 26:- అఖిలభారత కార్మికమహాసభ అధ్యక్షులగు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు బొంబాయి యంత్రసమృద్ధిదారులసహాయము నిమిత్తము ధనమును బంపవలసి నదని విన్నవించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య శాసనోల్లంఘన తీర్మానములు

సభ్యుల తీర్మానములు

(ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

శాసనోల్లంఘన తీర్మానము

4. ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సంస్థాపనకు సమిష్టి శాసనోల్లంఘనము గాక మరియొక దౌర్జన్యరహితమగు విధానము లేదని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు నిరంతరవ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమే సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు మార్గము కావున తదనుకూలసాధనము లాలోచించి కాన్పూరు కాంగ్రెసువారు చెంటనేన్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును అమలులో పెట్టవలెనని కోరుచు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అనుకూలరు 60, ప్రతికూలరు 18.

పై తీర్మానము ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభయందు పూర్ణముగ చర్చింపబడి చివరకు అత్యధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను.

శ్రీయుత గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు పై తీర్మానముపాదించుచు నిటు లుపన్వసించిరి. ఈ దేశమునందు శాసనోల్లంఘనమునకు సంబంధముగల రాజకీయపక్ష మేదైననుండి నవో అయ్యది స్వరాజ్యపక్షమే. స్వరాజ్యపక్షము గాక తదితరులు వ్యక్తులుండవచ్చును. కాని పక్షముగ మాత్రము స్వరాజ్యపక్షమే శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధమైయున్నది. శాసనసభలందు ప్రవేశించి ప్రతిష్ఠంభనములచే సాధ్యమైనంతవరకు ఆసభలను భగ్నము గావించి శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపడియే వానియందు ప్రవేశించుచున్నారు. ప్రపంచములో నేదేశమైనను దౌర్జన్యముచే స్వరాజ్యసంపాదన గావించినారు. ఈ దేశమునందును అట్టి ఆయుధప్రయోగముచేత, పశుబలముచేత స్వరాజ్యము స్థాపించిన లోకమునందలి క్రమపరిణామమునకు విరుద్ధమే మాత్రముగాదు. కాని అట్టిస్థితికి భారతీయులు సిద్ధపడియుండలేదు. కారణమేమి? అధికారులు మనలను నిరాయుధుల గావించినారు. ధైర్యము బలము శక్తిసామర్థ్యము లడుగంటినవి. దీని నెల్ల రంగీకరించిరి.

ఆత్మశక్తి

గాంధీమహాత్ము ిదేశమునందు పై తీకసామ్రాజ్యమును స్థాపించిన పిదప మనకు అహింసయందు విశ్వాసము మెండైనది. ఆత్మబలముపేరులగుచో నెంతటి పశుబలమునైన లొంగజేయగలకను దృఢవిశ్వాస మేర్పడినది. బ్రిటిషువారు వ్యాపారులు వారిది వైశ్యవృత్తి. వారి వ్యాపారమున కాటంకము గలుగజేయుటకు భారతీయులు సిద్ధపడి పట్టుదల జూపినవో వారు తప్పక సమృద్ధితులైనారు సమృద్ధిముగలరు. అహింసముమాట్రికి జయింపగలదు. ప్రభుత్వము వారికి విజృంభణలపి మొరలిడుట చీర కాలము నుండి జరిగినదిగాని లాభమినుమరలయైన గలుగకపోయెను. ఇక మిగిలినది ప్రభుత్వ శాసనములను ఉల్లంఘించుటయే. తప్ప మాన్యంతరముగానరాదు. ఆత్మగౌరవమునకు, మానవుని ప్రాథమిక హక్కులకు భంగకరములగు శాసనములన్నియు ప్రతిఘటింపక తప్పదు. శాసనోల్లంఘనమునకు తయారగు వానికి స్వరాజ్యపక్షమునందు తావుగలదు. శాసనోల్లంఘనమున కవకాశ మిడువారు, అనుకూలపరిస్థితులు గల్గించువారు ప్రభుత్వమువారే. వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనమునకు పలువిధములుగలవు. బహిరంగసభలయందు శాసనోల్లంఘనమును సాధ్యము గాకపోయినను తదితర వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనము లుండక తప్పవు. అట్టి శాసనోల్లంఘనమునకు సర్వదాయకతాళముగలదు. కాంగ్రెసునందన్ని పక్షములు ఒకరి కొకరు తోడ్పాటు ప్రోద్బలము నొసంగి స్వాతంత్ర్యసమరమును జరుపుటకై శాసనోల్లంఘన మత్యావశ్యకము కావున సభ్యులైన డు నీ తీర్మానము నామోదించగోరుచున్నామని పల్కిరి.

శ్రీ వల్లూరి సూర్యనారాయణరావుగారు:- తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రపంచము దేశమైనను సామ్యముచే స్వరాజ్యమును సంపాదించకపోయినను గాంధీమహాత్ము డి భారతభూమియందు శాంతియుత శాసనోల్లంఘనముచే నయ్యది సుసాధ్యమైనా కోక నూతనవ్యవస్థను గనిపెట్టియున్నాడనియు, వీలైనంతవరకు ప్రభుత్వముతో శాసనసభలందును, జైలును, అన్ని వేళలందును, ప్రతివోటును పోరాటము గావించవలయుననియు, ఎల్ల రకాలించివదలినదియు, అందరి సానుభూతిజొందినదియు నగు విధానము వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనము గావున దానిని ప్రతి భారు నాశరింపవలయునని పల్కిరి.

శ్రీ భీమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు:- తీర్మానముపై మాట్లాడుచు సహాయ నిరాకరణోద్యమమందు వేలతరబడి యువకులు జైలులలో నిర్బంధింపబడి అన్యకష్టములకు లోనై రనియు, నాగపూర్ సత్యాగ్రహ ఉద్యమము మున్నగువాని యందు యువకు లనేకులు బంధింపబడిన పిదప పెద్దవారెవరును బోక వారికి ప్రోత్సాహమొసంగలేదనియు అట్టి తోడ్పాటు విశ్వాసములేనిచో శాసనోల్లంఘనము గావించుట దుర్లభమనియు పల్కిరి.

శ్రీ అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు:- తీర్మానము నామోదించుచు స్వరాజ్యపక్షమునకు శాసనోల్లంఘనమున్ను నూలు వడకుట యు అత్యావశ్యకము లనియు, మిగుల సహాయవారి యనియు పల్కిరి. శ్రీ భీమిడిపాటి సత్యనారాయణగారికి సమాధానపూర్వకముగ మాట్లాడుచు నిరాకరణోద్యమమందు ఆంధ్ర యువకులు, పిన్నులు, పెద్దలు, స్త్రీలు వందలకొలది ఎట్టి కష్టములపాలైనది, ఎట్టి పహాత్యాగములుగావించినది, ఉత్తేజకరముగ నుపన్వసించి నాగపూరు సత్యాగ్రహమందును తదితర సమయములందును ఆంధ్రులెవ్వరును వెనుదియలేదనియు మీరుమిక్కిలి బాధనొందుట కత్యంత సంసిద్ధతను గన్పరచిరిని దేశీయులు తమదృష్టిని శ్రీ చింత శెట్ల కుమరల్పవలె నదియు పల్కిరి. మనెని భావయ్యగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రస్తుతము దేశీయులు సంసిద్ధులై యున్నారని చెప్పి పెదనంది పాటియందు త్వరపడి శాసనోల్లంఘనము ప్రవేశపెట్టినందున గల్గిన విపత్తులను విఫలముగ వివరించి దేశమందనుకూలవాతావరణము గలుగువరకు దేశీయులందుల కద్దులగుంతదనుక శాసనోల్లంఘనము కూడదని నొక్కి చెప్పిరి.

శ్రీ మకం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు:- తీర్మానము నామోదించుచు దీర్ఘముగ నుపన్వసించిరి. మాతృనేపజేయుట కొరకే తన తల్లి డూముడిర్యకొనుటకొరకే జైలునకు జనుటగాని తదితర కష్టములకు లోనగుటకుగాని భారతీయుడు జంకక సంసిద్ధుడైయుండవలెను. తాను జైలునకు వెళ్లనపుడు దేశమునందలివా రెల్లరు తనకు తోడువత్తురిని దేశభక్తు డెన్నడును తలంచి పోరాడు కష్టానుభవము తనవిధియని తలంచవలెను. అసహాయోగము ప్రారంభమై 5 సం॥లైనను శ్రీ ప్ర యాందోళన జరిగినను వేలవేల ప్రజలు పలుబాధలుబడినను బర్క్స్ హెడ్డుప్రభువు ఉపన్యాసమువలన బ్రిటిషువారి హృదయమందెట్టి మార్పును గలుగలేదనుట స్పష్టమైనది. శాసన ఇట్టి పరిస్థితులందు శాసనోల్లంఘనము నావరణయందుంచకుండుట లగదని పల్కిరి.

“గొంతుకోత”

ఆంధ్రులన్ని దుగ్గిరల గోపాలకృష్ణయ్యగారు:- తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నుపన్వసించుచు “ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి సమిష్టి శాసనోల్లంఘనము గాక మరియొక దౌర్జన్యరహిత విధానము లేదని” యనుమాటచే స్వరాజ్యపక్షమువారి గొంతు గోయుటయగునని పల్కిరి. (నవ్వు) ఈ విధానములేవో వేరవదలి లేదని కాన్పూరు కాంగ్రెసువారికి శిఫార్సు గావించుట యన అర్థమేమి? స్వరాజ్యపక్ష విధానమునకు తా వెనుకగలదు? స్వరాజ్యపక్ష మున్నంతవరకు అట్టి తీర్మానము అనుచితము. స్వరాజ్యపక్షములోనివారను జైలునకు వెళ్లి బాధలనందిన వారే! ఎల్లరును శాసనోల్లంఘనమే చరమావధియని తలంచి నారు. దేశమునందు స్వరాజ్యపక్షమునకు బలమొసంగి పరిక్షించి చూడుడు! అయ్యది విఫలముగుచో ఎల్లరముగలసి ఒకే కార్యక్రమము నాచరింపవచ్చును. రేపు రానున్న శాసనసభ ఎన్నికలందు దేశీయులెల్లరు స్వరాజ్యపక్షమునకు తోడ్పడి స్వరాజ్యపక్ష విధానము నిష్ఫలమో సఫలమో గాంచుడు. నిష్ఫలమగుచో నామరతుడమే సంపూర్ణముగ శాసనాతిక్రమణము గావంతము. ఇది పాక్షికసమన్వయ తలంపకుడు. స్వరాజ్యపక్షమునకు జేందిన హరిసర్వోత్తమరావుగారే ఈ తీర్మానమును పాదించినారు. సమయమువచ్చిన స్వరాజ్యపక్షమునకు జేందిన మేమెల్లరము సర్వాజ్యసమన్వయ ప్రాణముల నొసంగుటకు సంసిద్ధులము. శాసనోల్లంఘనమే ఎల్లరకు పరమావధి. చరమావధియను, శాని స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమును ప్రయత్నించి

జాతురనియు ఈ తీర్మానము నామోదించకుండు రని నమ్ముచున్నానని పల్కిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు:- ప్రతికూలవాదములకు సమాధాన మొసంగుచు శాసనసభా ప్రవేశ ప్రభుత్వమును వంచుటకొక ఎత్తుగాని స్వరాజ్య సంపాదనకు మార్గముగాదు. ఫరీదుపురమందలి కి॥ శే॥ చి త్రంజనవాసుగారి యుపన్యాసమునకు బర్క్స్ హెడ్డు ప్రభువు గారి నోటి నుండి ప్రత్యుత్తరము వెలువడిన పిమ్మటగూడ దేశమునందు శాసనోల్లంఘన మనావశ్యకమునుటకంటె అవమానకర ముండవలయు. భీమిడి సత్యనారాయణగారు చెప్పినట్లుల వందలకొలది వేలకొలదియువకులు జైళ్లకు వెళ్లినదియు, పెక్కు కష్టముల పాలైనదియు యథార్థమే. కాని ఇతరులువచ్చి తనకు తోడ్పడెదరను నాశతో జైలునకు పోనేల. ఇవట ఉపన్యాసములు నిరాకరణోద్యమమునకు పూర్వమే తాము దేశహితార్థమే పడిన కష్టములను, నేటివరకు గుడుచుచున్న ఇడుములను వివరించి దేశమొకరకు పాటుబడునాడు ఇతరులపై నాధారపడి యుండరాదని పల్కిరి. నేడే సమిష్టి శాసనోల్లంఘనము జేయవలయునని తీర్మానమునందు లేదు. శాసనోల్లంఘనమే మన పరమావధియని దీని తాత్పర్యము. వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనము అనేకవిధముల ప్రయోగింపవలసియుండును. శాసనసభలందే శాసనోల్లంఘనము జేయవలసియుండునేమా. వ్యక్తి శాసనోల్లంఘన మెటుల ప్రయోగింపవలెనో కాన్పూరుకాంగ్రెసునందెల్లరుగలసి వీలనిర్ణయించరాదు? ప్రతిష్ఠంభనములందును శాసనోల్లంఘనముగలదు. విదారుసంవత్సరములనుండి దేశమునందు జరిగినపనివలన వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమునకు కిద్దపడినచో నిక శాసనసభాప్రవేశమువలన అట్టి సంసిద్ధత ఏనాడు కలుగగలదు? సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు సందర్భమిది యావశ్యకముగాని వ్యక్తి శాసనోల్లంఘన మెల్లవేళల ననుష్ఠింపవలసినదే. ఇది ప్రజలను గగ్గోలు పెట్టునదిగాదు. బహిరంగసభలలో వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనము గావించినను, వందలకొలది మురణములకు ఆహుతులైనను వెరువబనిలేదు. అట్లు మృత్యువునకు సంసిద్ధులై యుండుటచేతనే నేడీసభలు జేయగలిగినాము. ఇట్లు వాకిమ్మి, భార్యబిడ్డలు, జీవనోపాధులను సర్వమును దేశమొకరకే ధారపోసి అనుదినము కష్టతరంపరలకు లోనై సరకు జేయక కృషి సలుపుచు పేరు ప్రతిష్ఠలులేక మామూలు దానియండి, మా తృప్తికొరకై స్వరాజ్యము ప్రాణముల పిడ సంసిద్ధులుగ నుండువారిపై ననే ఈ దేశ మాధారపడియున్నది. (హర్షధ్వనులు)

పిదప తీర్మానము వోటునకు లెట్టుబడి అత్యధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడినపుడు హర్షధ్వనులకు మితిలేదు. అనుకూలరు 60 మంది, ప్రతికూలరు 18 మందిలో ఆంధ్రులన్ని గోపాలకృష్ణయ్య, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, మాగంటి పాప సీమగారలు గలరు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

3. భారతదేశీయ మహాసభసభ్యులకు ప్రభుత్వములో స్వరాజ్యపక్షమును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతీతముగు భారతదేశపు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని నిర్వచించవలయునని కాన్పూరు కాంగ్రెసువారిని కోరుచు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అను తీర్మానమును శ్రీయుత మొసలిగంటి తిరుమలరావుగారు పాదించుచు ఆత్మగౌరవమున నుపన్యాసము గావించిరి. ప్రస్తుతము దేశీయమహాసభసభామాత్రమునందుండెడి యాదర్శము స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయే గాని ఎట్టి స్వరాజ్యమును సంపాదించవలయునో నిర్వచించబడి యుండలేదు. అందుచే పలువిధములగు నిర్వచనములకు, ఆర్థములకు అవకాశ మొసంగుచున్నది. నిర్ణయము నొక యాదర్శ మేర్పడవలసిన సమయ మిపు డాసన్నమైనది. అట్టి యాదర్శము లేక పోవుటచే తమ యిచ్చవచ్చినట్లుల ఎవరికి వారు పనిజేయుచున్నారు. బ్రిటిషువారు స్వరాజ్యము నిడుటకు సంసిద్ధులుగ లేరు. గాంధీమహాత్ముడు సహాయనిరాకరణోద్యమము నాపినాడు. 1920 సంవత్సరప్రాంతములందు జైలులకు వెళ్లి మహాత్యాగము గావించిన నాయకు లనేకులు నేడొక ప్ర ము కు లోనై దృష్టగమును మార్చుకొనినారు. స్వరాజ్యమా దూరకమైనది. వైదుర్యములా లెక్కకు మిక్కిలములైనవి. ప్రజల నిరుత్సాహులై నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో దేశమే జేయదలచిన సర్వమును త్యజించిన యువకులకు అవకాశమేమిటి? ప్రోత్సాహమెక్కడ? మంత్రిపదవుల నిచ్చినను, కోన్ని కాఖిలయ న్న స్వాతంత్ర్యమిచ్చినను చాలునని పలువురు ప్రముఖులు బయల్పడిరి నారు. అనేకులు ఉద్యోగములు సంపాదించుకాంతును గలిగియున్నారు. అట్టి స్థితిలో నిజముగ దేశమే జేయవలెనామగలవారికి యవకాశమేమిటగలదు? ఇది అనుకూలపరిస్థితులు కావని జేప్పవచ్చును. పరిస్థితులతో బనిలేదు. ఎన్నటికైనను స్వరాజ్యము తొలగియున్నది. ప్రపంచమందలి జనలందరికంటె భారతీయులు సీచాతీ నీమలుగ ఆధునాథములుగ పరిగణింపబడుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమువలని భీతి భూపాలయే లేదనుట సుస్పష్టము

హైదరాబాదు (మధ్య) అక్టోబరు 26-1947
 సంస్థానమునలి గాంబటునందు జనునందున్న హరతి శను దీపా
 వళిసాదించి అంజ్యోహయ్యెను. అరెస్టుజేయబడిన అనుపచారాంత
 దారులు విడుదలజేయబడిరి. గాంబటు పంచాయతి యిబ్బందు
 లను తొలగించుటకు వాగ్దాన మియ్యబడెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభలో, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మాన మామోదింపబడుట వింత గాదు. ప్రజలలో జనించిన నిరాశ కిది ఫలితము. ఇంగ్లండు, ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచు నను నాశనమై గొట్టుచే, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే గమ్య స్థానమని ఆంధ్ర ప్రముఖులు పలువురు తలచుట సహజము. ఇట్టి యాశయము హిందూ దేశమునం దంతటను వ్యాపించునెడల, ఇంగ్లండు హిందూ దేశముల మధ్య సమాధానము గుదురు ననునాశ యడుగుతును. దీని కంతకును బాధ్యత బ్రతిమాలి పాలకులపైననే గలదు. దేశబంధు దాసుగారు సుహృద్భావముజూపి, గౌరవప్రదమగు సహకార మునకు తా విచ్చినపుడు, పాలకు లట్టి యపకా శము నైకొనకుండుట దూరదృష్టి రాహిత్యమును సూచించును. రిడింగు బర్క్-హెడ్డు ప్రభువులు మరల వెనుకటి సూక్తులనె బలికిరి గాని, ప్రజాభి లాషలను నెరవేర్చు బాసరయిరి. మీదుమిక్కిలి వేడియంతయు చల్లారెననియు, యిక ముం దెట్టి భయముండదనియు, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువు సంతృప్తిజెందుట తటస్థించెను. రాజకీయ నిర్బంధి తులు శాసనసభ్యులగుటకు గల నిరోధములను తొలగించుట కయినను, ప్రభుత్వమువారు సమ్మతింపరయిరి.

సమాధానమున కిది మార్గమగునా? పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు సహకారమున కికతావు లేదనిరి. పలువురు వీరితో నేకీభవింపకమానరు. స్వాతంత్ర్య తీర్మానముతోబాటు, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభవారు వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనము నామో దించుట పరస్పరానుగుణ్యముగ నున్నది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యశీలాపకు శాసనోల్లంఘనము మొదటి మెట్టునుటకు సందియము లేదు. సమష్టి శాసనోల్లంఘనము, పార్లమెంట్ ప్రభుత్వ స్థాపనము మున్నగు సవిమన్యుండు జరుగవలసి యుండును. కాని తీర్మానముల గావించినంతమాత్రమున యిట్టి తీవ్రాశయములు సఫలమగు నని నమ్మజాలము. గాంధీమహాత్ముడు అడుగిడుటకు వెలుచుచున్న చోటులు, తదితరులు ప్రవేశింపగలుగుట అనుమానాస్పదము. ఇదివరకే మాటలు కోటలు దాటెను. క్రియ లడుగున బడియుండెను. బహిష్కారము లడు గంటి, అసహాయ కార్యక్రమము విరమింపబడెను. నిర్మాణకార్యక్రమము రాజకీయ కార్యక్రమము నుండి వేరుజేయబడెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ తీర్మానము ప్రకారము కాంగ్రెసు

జరుపవలసిన రాజకీయకార్యక్రమము, కాన్సిలు ప్రవేశము దప్ప వేరొకటి గానరాదు. అట్టిసితిలో నూతన పరమావధిని జేరుటకు సాధనసంపత్తి ఎక్కడ?

ఈ యద్య మమును గట్టెక్కించునాయకు లేవరు? ప్రాణార్థమునకు సయితము వెలువని ధీరులను చేర్చుటెటులు? వారికి శిక్షణ గా ఆవు టెటులు? ఈ ప్రశ్నలు సహజముగ నుదయించును. వీనిని బాగుగ విచారించి, తగిన ఏర్పాటులను నిరూపింపకుండ, అనుకూలకార్యక్రమమును సంసిద్ధపరపకుండ, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుటచే దేశమునందు అనవసరభేదాభిప్రాయము లుదయించి, అధికారుల విజృంభణమున కవకాశమొసగుట సంభవించును. కాన్సిలు ప్రవేశమువిషయమై స్వరాజ్య, బహిష్కారపక్షముల కింకను మనస్సు లేకముగాకుండ యవస్థపడుచుండ, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముపట్ల జనించెడి భేదభావములను సమన్వయము జేయుటెటులనో దోచకున్నది. ఆదర్శము ముంచదయినను, సాధ్యాసాధ్యములను దేశకాల పరిస్థితులను ఆలోచించుట ముఖ్యము. దేశమున వ్యాపించిన వాతావరణమును గమనింపవలయును. నిరాశములమున జనించెడి కోర్కెలను త్వరపడి ప్రకటించినమాత్రాన ప్రయోజనము లేదు. ప్రజలలో స్పష్టిత క్రి బలపడవలెను. నిర్మాణసామర్థ్యము యలవడవలెను. పరాధీనదృష్టి పూర్తిగ తొలగి పోవలయును. అందుకు వలసిన ప్రథమప్రయత్న మయినను జరుగకముందే, తీవ్రాదర్శములను వెలిబుచ్చుటవలన, పాలకులకు మరింత నిర్లక్ష్య మేర్పడును.

అసహాయకార్యక్రమమును విరమించి, భారతీయు లిదివరకే పరిహసపాత్రు లయిరి. తుదకు ఎట్టి నిరోధము లేకుండ స్వతంత్రముగ నిర్వహింపదగిన నిర్మాణకార్యక్రమము సయితము వెనుక బడినది. కాన్సిలు కార్యక్రమము శాసనోల్లంఘన మునకు దారిజూపదాయని యడుగ వచ్చును. శాసనసభలలో సప్లయల నొకవంక నిరాకరించుచున్నపుడు, వెలుపలగూడ నిరాకరించుట అవసరము. అందుకు దగినశక్తిని ప్రజలు సంపాదించవలయును. కాని అనుభవ మెటులున్నది? శాసన సభలకు వెలుపల నెట్టిపనియు నింతవరకుజరుగలేదు. ఆసంగతినే నెహ్రూగారు రిటివల నంగీకరించిరి. శాసన సభ తీర్మానములకు విలువ లేకుండుట కిదియే కారణము. టాంబీగారు వైచిన పట్టి, మరింత నిరాశను జనింపజేయుచున్నది. వీరి నిదర్శనమును పరిగణింప నవసరము లేదనియు, ఒక్కరి దుష్ప్రవర్తనము బట్టి స్వరాజ్యపక్షమునంతను పరితీంచుట పాడిగాదనియు, సమాధానము జెప్పవచ్చును. ఈ సమాధానము న్యాయమయినను, ప్రముఖు లొకరు చెడుదోషద్రోక్కిన తదితరులు గూడ ఆమార్గము నవలంబించుట అనుభవ సిద్ధము. గతానుగతికులవలె మానవులు సంచరించెదరను ప్రతీతియందు సత్యములేక పోలేదు.

టాంబీగారిచర్య యటుండ, వీరారు స్వరాజ్య పక్షపు కార్యనిర్వాహక సభవారు గావించిన తీర్మానమును పరికింపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్ష మిక మీద రిస్పాంసీవు సహకారము నవలంబింపవలయునని, వీరు తీర్మానించిరి. కేల్కారుగారు యీ

వారపు మహారాటా పత్రికయందు వ్రాసినవ్యాసములో నిందు కంగీకరించిరి. ప్రతిష్టంభము సయితముబోయి రిస్పాంసీవు సహకారము నవలంబించునెడల, కాన్సిలు వాతావరణము దేశము నే దారికి తెచ్చునో యూహింపవచ్చును. ప్రస్తుతపరిస్థితుల గాంచి భీతిజెంది, కాన్సిలువ్యవహారములను కాంగ్రెసుసభయే నడుపవలెనని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభవారు నిశ్చయించిరి. నెహ్రూగారు సయితము సహకారమునకు చేరువుగ నడువగూడదనియు, కాన్సిలు కాంగ్రెసుసభవారు దేశమున కొక ఆదేశము నీయవలయుననియు హెచ్చరించిరి. సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులును, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు నగు జమ్నాదాసు మెహతాగారు బొంబయినభలో ముచ్చటించుచు, శాసనసభలలో తమ కెట్టియాశ గనుపించలేదనియు, గాంధీమహాత్ముడు నిష్కారణముగ బాధింపబడెననియు, ఇకనయిన ను మరల మహాత్ముని అగ్రస్థానమున జేర్చి అతని నాయకత్వము ననుసరింపవలయుననియు, సోదర స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను హెచ్చరించిరి.

ఇట్టి పరిస్థితులలో ఎల్లరను సమాధానపరచి ఐకమత్యమును పురిగొల్పి, ముందుకు జనుట ముఖ్యమో, లేక నూతన సందేశముల నొసగి ప్రజల మనములను చీకాకు పరచుట లాభకరమో ఆలోచింపవచ్చును. ప్రస్తుతపు కాంగ్రెసు క్రీడు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులకును, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యవాదులకును గూడ సరిపోవుచున్నది. స్వరాజ్యమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని గాని, మరియొకరితీ స్వాతంత్ర్య మనిగాని, నిర్వచించుటకన్న దాని విశాలతను నిలిపియుంచుట మేలని దోచును. ఆదర్శ మేదియయినను, దానిని జేరుటకు ప్రజ లికమీద సంసిద్ధత జూపునటుల జేయవలయును. భావ్యభివృద్ధి ప్రజలు జూపెడి కార్యశక్తిపై నాధారపడియుండును. స్వాతంత్ర్యమును ప్రజలు సంపాదించవలయుననిన, దానిని రక్షించుకొను శక్తి యలవడవలయును. ఇతరుల దయాధర్మముపై నాధారపడునంతవరకు, స్వరాజ్యము గగనకుసుమమగును. శాసనసభలలో జేయగలపని యల్పము. అందు ప్రవేశించిన వారు వ్యామోహమున మునుగకుండ ఆటంకపరుచుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. కాని, వెలుపల ప్రజాశక్తిని పెంపుజేయనిది, లోపల నెట్టి తీవ్ర ప్రసంగములను గావించినను ప్రయోజనముండదు.

ప్రజాశక్తిని పెంపుజేయుటకు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునకన్న వేరుమార్గము గనుపింపదు. దానిని వెనుకబడజేయుటవలన సత్వరాభివృద్ధి కాటంకము గలుగవచ్చును. మహాత్ముని సందేశమునం దభిమానముగలవా రెల్లరును నూలువడుకు సంఘమున జేరి కద్దరునిర్మాణమునకు చేయూతనొసగుట ముఖ్యము. ఏయుద్యమమయినను ప్రజాసామాన్యపు తోడ్పాటులేనిది గట్టెక్కజాలదు. గ్రామపునర్నిర్మాణము జరిగిన గాని, స్వరాజ్యస్థాపన జరుగుటకు సాధ్యపడదు. గ్రామపునర్నిర్మాణముగూర్చి దేశబంధుదాసుగారుజూపిన మహోత్సాహము నేడు గనుపింపకుండుట ఎంతయు శోచనీయము. గ్రామములే దేశమునకు బునాదులు. పునాదులను చక్కబరుపకుండ, స్వరాజ్యస్థాపనము నిర్మించుట సుసాధ్యముగాదు.

అందునిమిత్తమై ఎల్లరును చేతులగలుపవలయును. గమ్యస్థానము ఏదియైనను, ఇక్కార్యము జరుగుట ముఖ్యము. గాంధీమహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనమునకు వెనుక విధించినవరతులు, ఎప్పటికిని ముఖ్యములే. అట్టి పరతులను నిర్వర్తించుటకు, కాంగ్రెసుసభ్యులెల్లరును చేతులగలుపవలయును. నేడు గనుపరుప దగినది కార్యదీక్ష దప్ప వేరుగాదు. సిద్ధాంతములను, యుక్తులను యొకరినిమించి మరియొకరు జెప్పగలరు. కాని, ప్రజలలో కార్యదీక్షను పురికొల్పి వారిని కర్మక్షేత్రమున నడుపు వారరుదుగ గలరు. ఆంధ్ర నాయకులైకమత్యము జూపి, పనిజేసినగాని, ఆంధ్ర దేశపుకీర్తిని నిలుపజాలరు. అసహాయోద్యమారంభము నుండియు ఆంధ్రదేశము గడించిన కీర్తికొంతకాలము నుండియు జనించిన అంతఃకలహముల మాలమున మాసిపోవుట తటస్థించుచున్నది. మహాత్ముడుగూడ ఆంధ్రదేశస్థితి గాంచి విషాదము గనుపడుచును. అట్టి దుస్థితి త్వరలో దొలగి ఆంధ్రభూమి యగ్రస్థానము వహించుగాక యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించెదము. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, కాంగ్రెసుపట్ల జూపిన భక్తి మిగుల శ్లాఘనీయము. కాంగ్రెసు జండాకింద, సర్వకార్యములును జరుగవలయునని తీర్మానించుటలో ఆంధ్రులు మిగుల దూరదృష్టి జూపి, ఎల్లరకు మార్గదర్శకు లయిరి. భేదభావములు వెలుపడుచున్న సమయమున, అత్యంత సహనముతో ప్రవర్తించి, ప్రతినిధులమనస్సు నొవ్వకుండ జేసి, కడునేర్పుతో, చాకచక్యముతో సభను నిర్వహించి, సభా విజయమునకు తోడ్పడిన బులుసు సాంబమూర్తిగారిని మనస్ఫూర్తిగ నభినందించెదము. ఆంధ్రదేశమున సమర్థులగు ప్రముఖులు గలరు. త్యాగధనులు గలరు. వీరందరు ఏకాశయబద్ధులై కృషి సలుపుచో, ఆంధ్రదేశోద్ధరణకేగాక, భారత జాత్యభ్యుదయమునకును సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికిని తోడ్పడగల రనుటకు సందియములేదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు బిల్లుపై సెలెక్టు కమిటీవారు పంపినరిపోర్టునుగూర్చి రేపటిదినము గూడెడి మద్రాసుశాసనసభలో చర్చజరుగును. ఈచర్చ పక్షాభిమానము ననుసరించి గాక, స్వతంత్రమార్గముల నడుచునని భావించెదము. మొదటి సవరణను సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడు గారు ప్రతిపాదించెదరు. ఆంధ్ర అను పదమును తీసివైచి, తెలుగు అను పదమును చేర్చవలెనని వీరు గోరుచున్నారు. వీరి వాదము చరిత్రాంశముల కెటుల విరుద్ధమో, సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రచరిత్రకారులగు చిలుకూరు వీరభద్రరావుగారు నిరూపించిరి. ఆంధ్రవాఙ్మయము ప్రారంభమయిన నాటి నుండియు, ఆంధ్ర, తెలుగు శబ్దములను పర్యాయపదములుగ వాడినటుల, ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే. నేడు, తెలుగు భాషమాటలాడెడి పోరినే ఆంధ్రులనుచున్నారు. ఇతరు లెవరును తాము గూడ ఆంధ్రులమని జెప్పకొనుట లేదు. ఆంధ్ర శబ్దమునకు రూఢ్యర్థమేదియని సంశయించుట కెట్టి యనకాశము లేదు. ఆంధ్రోద్యమ మంతకాలము

నుండియు వ్యాపించియున్నది. ఇంతవర కే ఆంధ్ర నాయకుడును ఆంధ్రశబ్దమున కాక్షేపణ దెలుపలేదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు చట్టము ప్రకటించబడిన పిమ్మటగూడ ఎవరును యిట్టి ఆక్షేపణజేసి యుండలేదు. ఆంధ్రశబ్దమును ఆంధ్రమహాజనులెల్లరును ప్రేమతో వాడుచున్నారు. సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడు గారి యభ్యంతరమును, శాసనసభ వారు తప్పక నిరాకరింపగోరెదము. సంస్కృత సాహిత్యమునకు విశేష ప్రోత్సాహ మొసగగూడదని, రామస్వామిమొదలి యారుగారు యిటీవల జరిగిన విశ్వవిద్యాలయపు సినేటుసభలో వాదించిరి. సంస్కృతభాషలో బ్రాహ్మణేతరులకు బనిలేదని వీరితలంపు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదములు సాంఘిక రాజకీయాది అవరణముల దాటి భాషాప్రపంచములోనికి గూడ వ్యాపించుచో, జీవితము దుర్భరముగాక మానదు. ఇటులనే ఆంధ్రశబ్దమును తీసివేయుమని గోరుట అవసర విభేదములను గల్పించుటకును, జ్యేష్ఠ భాషము వ్యాపించుటకును కారణభూతమగును. మద్రాసు శాసనసభవారు దూరదృష్టిజూపి, సంకుచిత భావముల కెడమీయకుండురు గాక! ఆంధ్రదేశ మధ్యభాగమందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు కేంద్రస్థానమును స్థాపించుట అవసరమని, బందరులో గూడిన ఆంధ్రమహాసభవారు తీర్మానించిరి. ఇందుకు సంబంధించిన సవరణలు శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడును. కొందరు ప్రముఖులు బెజవాడ ప్రాముఖ్యమును సూచించుచు పాత్రోమంత్రి గారికి పంపిన విజ్ఞాపనను నిన్నటిదినము ప్రచురించి యుంటిమి. శాసనసభ వారు నిజసందర్భములను బాగుగ నాలోచించి, వీరికోర్కెను సఫలపరచెదరనియు, మంత్రిగారు తమ దృష్టిపథమును మార్చుకొందురనియు నమ్మెదము. చాన్సులరు గవర్నరుగ నుండగూడదనియు, వీరిని సినేటుసభ వారెన్నికొనుట అవసరమనియు, నరసింహరాజుగారు ప్రతిపాదించెడి సవరణ చాల ముఖ్యమయినది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మివిషయమున మార్గముజూపుట ముఖ్యము. ఇంకను మరి కొన్ని సవరణలు గలవు. శాసనసభవారు వీనినన్నిటిని సామ్యభావముతో చర్చించి, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకును, స్థాపనమునకును తోడ్పడెదరు గాక!

బొంబాయి మ్యునిసిపలు చట్టము

బొంబాయి మ్యునిసిపలు చట్టము, స్వరాజ్య పక్షమువారి తోడ్పాటు లేకుండ, శాసనసభ వారిచే నామోదించబడెను. స్వల్పలాభములను పాటింపక, బొంబాయి స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులార్యగౌరవమును నిలుపుకొనినందుల కెంతయు సంతసించెదము. కలెక్టరుగారు మ్యునిసిపలు తీర్మానములతో చీటికి మాటికి జోక్యము గలుగజేసి కొనకుండ జేయుటకు, ప్రధానుగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ యోడి పోయెను. మ్యునిసిపల్ స్వాతంత్ర్యమును రక్షించిన గాని, స్థానిక స్వపరిపాలన మభివృద్ధి నొందజాలదు. వోటరుల నాకర్షించుటకు బండ్లను బంపుట మున్నగు కార్యములు బనికిరావని, నిర్ణయించుట మాత్రము మిక్కిలి సమంజసముగనున్నది. అన్ని రాష్ట్రములలోను, యీ దురభ్యాసము నెంత త్వరలో మాన్పిన, అంత శ్రేయస్కరము.

మహాత్ముని ప్రేమ

కచ్చి సంస్థానమునందు గాంధీమహాత్మునికి ఘనమగు స్వాగత మొసగిరిగాని, నిమ్నజాతులను మాత్రము సభలో నందరతో సమానముగ గూర్చుండనీయక ప్రత్యేకముగనొకమూలగూర్చుండ జెట్టిరి. ఇట్టి విభేదమును జూపవలదని మహాత్ముడు కోరినను, అనుకూలఫలము గలుగలేదు. మహాత్ముడంతట, నిమ్నజాతులమధ్యకు బోయి లక్కడ గూర్చుండి, తగినహితోపదేశము గావించెను. మహాత్మునికి దీనజనులపైగల ప్రేమ కింత కన్నను వేరు నిదర్శన మేమిగావలయును?

గ్రీను-బల్లేరియా

గ్రీనుబల్లేరియా పోరాటము ముదురకుండ, నానారాష్ట్ర సంఘనిర్ణయమునకు పంపబడెను. పెద్ద జాతులవారు ధిక్కరించినను, చిన్నజాతులయిన ను నానారాష్ట్ర సంఘనిర్ణయమునకు కట్టుబడ నంగీకరించుట శ్రేయస్కరము. నిన్నటిదినము, నానారాష్ట్ర సంఘసభ గూడియుండును. అనుకూలనిర్ణయముజరిగి, ఉభయ దేశములకును సమాధానము గుదురుచో, యూరపు చారిత్రమునందు నూతనాధ్యాయ మేర్పడును. పెద్దజాతులు తమ నిరంకుశచర్యలగాంచి తలవాల్పవలసి యుండురు. ముందేమి జరుగునో చూడవలయును.

బావ్లాహత్యకేసు

బావ్లాహత్యకేసులో, ప్రీవీకౌన్సిలు వారు అప్పీలును నిరాకరించినటుల, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. కాలవిలంబన మొంతజరిగినను, ముద్దయిలకు మరణశిక్ష దప్ప లేదు.

మహాత్ముడు కచ్చి కేగుట

సన్మానప్రమునకు ప్రత్యుత్తరము

ప్రజల గాఢభక్తి

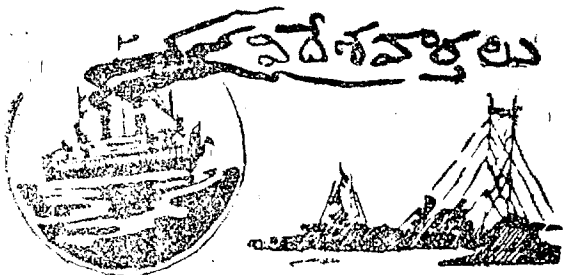
మహాత్మునకు ప్రజల లత్యంతభక్తితో స్వాగతముల నొసగిరి. సంస్థానాధిపతి (మహారావు)తో మహాత్ముడు చాలనేపు సంతాపించెను. దేశబంధు దేశీయనిధికి 10,000 రూపాయలను, గౌరవరూపిణికి 2,500 రూపాయలను అచటివరకు లొంగిరి.

వేలకొలది ప్రజలతో నిండిన బహిరంగసభలో మహాత్మునకు వెండిభరిణిలో సన్మానప్రమునకు సమర్పించిరి.

సభ నేర్పరచినవారు పంచముల కొకమూల ప్రత్యేక స్థానము నేర్పరచిరి.

“అస్పృశ్యతను గూర్చి మీ కర్తవ్యమును తెలుపుటకే మీరు నన్నాహ్వానించితిరిగాన నేను దానిని సత్కాగ్రహణావ్యక్తముగా ప్రత్యక్షముగానే చూపదలచితిని. నా అభిప్రాయములు మీకు సచ్చనిచో మీ రాసంగతి స్పష్టముగా తెలుపుడు. ఒక్కరోజులోనే యిటునుండి వెడలిపోయెదను. మీ రిరితిగా మనసోదరులను అస్పృశ్యులని అమూనించుటలో నేను భాగస్వామిని కాజాలను. సరిగదా నేను వారి అవమానమును చూచి సహించనుజాలను. కావున అస్పృశ్యులను స్వేచ్ఛగా సభలో కూర్చుండ నిండు లేదా నేనుగూడ వారిచేత గూర్చుండుట కేర్పాటుచేయను. మీ కిది యిష్టమనెనిచో నా మొగమాటును కొరకు మీరు అటులచేయగూడదు. అస్పృశ్యతను తొలగించుట పాప ప్రాయశ్చిత్తమున నమ్ముకము మీకు కలిగిననే వారి నీసభలోనికి రానిండు. లేనిచో నే నొక్కడను పోయి వారితో కలసి కూర్చుండెదను. అందువలన నాకెట్టి అగౌరవమును మీరు కలిగించుటలేదు. మీరు పంచములతో కలసి భోజనము చేయవక్కరలేదు. వారితో సంబంధ భాంధవ్యములు చేయవక్కరలేదు. వాటికి కల వెడిని తీసివేయడని మాత్రమే నేను కోరెదను” అని మహాత్ముడు నడివెను.

పంచములను పట్టానికి రానిచ్చుటకు సభ్యులలో హెచ్చుమండి అంగీకరింపలేదు. తనకు పంచములమధ్య ఆసనము నవచ్చుడని మహాత్ముడు వెంటనే కోరెను. అని నిన్న 26 వ తేదీని బొంబాయినుండి తంజివూరు వచ్చినది.

గ్రీకో - బల్లరు తగవు

జాతీయమితి బోధనము

జాతీయమితిని భక్తులు చెలువవలె ననుట

హైదరాబాద్, అక్టోబరు 24:—గ్రీకో బల్లరు తగవును గూర్చి జాతీయమితివారు ఇంత శీఘ్రముగ జోక్యమును గలుగజేసికొనుట చే అందరును అనుకూలముగనే చెప్పుకొనుచున్నారు.

సామాన్యము పౌరీశుల సమావేశమగుటకు జాతీయమితి సభవారు మధ్యాహ్నము జేయు ఏర్పాటులు ముగియటకు పూర్వమే జాతీయమితి కార్యదర్శికి బల్లరీయా ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లభించినది.

త్వరలోనే పరిష్కార మగుటకు జాతీయమితి ఏర్పాటు జేసెదరు. స్థానికసమస్యగనే యుంచెదరు. ఇదేనమృతముతో అందరును నున్నారు.

సిసిలు ప్రభుని యభిప్రాయము

గ్రీకు బల్లరీయా ప్రభుత్వములవారు యుద్ధమునకు దిగుటకు ముందుగ మధ్యస్థుల ద్వారానే జాతీయమితి సభవారి ద్వారానే పరిష్కారము జేసికొనవలెనను తమ బాధ్యతను గుర్తెరుగవలెను. ప్రపంచముంతయు ఒకటిగ నున్నపుడు ఎవరైనను అపాయమును ఎదుర్కొన నిష్టపడవలెను, గ్రీకు బల్లరీయా ప్రభుత్వములు జాతీయమితి ఒకరినొకరు భంగముగ ప్రవర్తించరాదనియు సిసిలు ప్రభువు తెలియజేసెను.

తగాదాగాని, అంతర్జాతీయ బాధ్యతకు భిన్నముగ ప్రవర్తించినపు డేయవలసిన పరిహారమునుగూర్చియు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునకు వెంటనే తెలుపవలెనను అనుబంధములను గ్రీకు బల్లరీయా ప్రభుత్వములు సంతకము జేసెనట. న్యాయస్థానము తీర్పును ఉభయములును అంగీకరించువారమని ఒప్పుకొనిరి.

జాతీయమితిసభవారు వ్యవహారము సంతకు ఆలోచించువరకు వైకల్యమును అంతకు ఆపుజేసి తమ రంగముల నుండి తమ తమ వైషమ్యములను మరలించవలెనని గ్రీకు బల్లరు ప్రభుత్వములకు జాతీయమితివారు హెచ్చరిక నిచ్చిరి.

బ్రిటిషు ప్రతినిధి

చాంబర్లెనుగారు రేపు ప్యారిసుకు బయలుదేరెదరు. ప్యారిసు 4 గంటలకు జేరవలయున్నది. ప్యారిసులో జరుగు జాతీయమితి సభకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ చాంబర్లెనుగారు వ్యవహరించెదరు. గ్రీకో-బల్లరు తగవును విచారించుటకు బల్లరీయా కోరికచే ఈసభ సమావేశమగుచున్నది.

గ్రీకుల ముట్టడి

సోఫియా, అక్టోబరు 25:—నేటియుదయమునండి గ్రీకు శత్రుత్వదళములు పిసరిబజా, పెట్రోనో పట్టణములను ముట్టడించుచున్నది. చాలామంది చనిపోయిరి; క్షతగాత్రులైరి.

బల్లరీయా కృతజ్ఞత

సోఫియా, అక్టోబరు 24:—ప్యారిసులోనున్న బల్లరీయా మంత్రి జాతీయమితి సభలో బల్లరీయా ప్రతినిధిగనుండురు. ఈ విషయమై గ్రీకుల మందుగ దిగి బల్లరీయాను దండెత్తిరి. జాతీయమితివారు ఇంతశీఘ్రముగ జోక్యము కలిగించుకొన్నందున బల్లరీయా ప్రభుత్వమువారి కెంతయు కృతజ్ఞులైరి. బల్లరులు గ్రీకుల ప్రవేశించలేదనిరి.

నిన్నటిదినము గ్రీకు శత్రుత్వదళము రింకను ముట్టడించుచునేయున్నది. గ్రీకు వైషమ్యములు ముందుగనే పోవుచున్నవి బల్లరు లింతవరకు 10 గ్రామములను ఛాళిజేసిరి. ఇందులో 7 గ్రామములు గ్రీకులచే ఆక్రమించుకొనబడెను. వేలకొలది శరణాగతులు ఆరుబయట నిలబడుచున్నారు.

గ్రీకు ప్రతినిధి

జనీవా, అక్టోబరు 24:—గ్రీకో బల్లరు సరిహద్దు తగవునుగూర్చి ప్యారిసులోనున్న గ్రీకుమంత్రి గ్రీకునుండి వచ్చిన ముగ్గురు వైకల్యదళము సలహాతో జాతీయమితిసభలో జరుగు చర్చలకు బోధును.

వైచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

కొయిలోగారి యువన్యాసము

ప్యారిస్, అక్టో 24:—న్యాయశాఖామంత్రి తీవ్రముగ కొయిలోగారిని పూరియగు విధానమును తయారుజేయునందులకు ఖండించిరి. పార్లమెంటులో అందరును ఓటుజేసిన గాని తాను రాజీనీయనని కొయిలోగారు మొగమోటుములేక చెలిపిరి. కొయిలోగారి విధానమును పూర్తిగ మంత్రివర్గమువారు ఆలోచించక పోవుటచే వాటినిగూర్చి ప్రస్తావించెదరు. క్రొత్తగ నొట్టిన అమ్మవేయుమాట ఉత్తమమన్నారు.

కొయిలోగారి ఆర్థిక విధానము

మూలధనముమీద పన్ను గూడదు. ఆదాయమీద వడ్డీని తగ్గించెదరు. కొద్దికాలములోనే తీర్పు అప్పులను ఏకమొత్తము జేయరాదనియు ధనికులమీద విస్తారము పన్నును విధించి అందరి మీదను పన్ను జేయవలెననియు కులాసాగా వినియోగించుపదార్థములమీదను మరలీతర భోగములమీదను నిర్దాక్షిణ్యముగ పన్నులను విధించవలెననియు, అన్నిరకముల ధనముమీద మితముగ పన్నును విధించవలెననియు, నెమ్మదిగ ఈవ్యవస్థలనుండి బయల్పడగలార మనియు కొద్దికాలములోనే ఆర్థిక పరిస్థితులను సక్రమస్థితిలోనికి తెచ్చుట సాధ్యముగాదనియు తాను రాజీనామా నీయవలసివచ్చుననియు, మరల అందరితోబాటు కలిసి పనిచేయుటకు సంకల్పమే యనియు, ప్రాంతపట్ల భక్తివిశ్వాసములను గల్గియుండి నేవ జేసెదననియు, చాల కష్టముల నెదుర్కొనవలసియున్నదనియు ఎదుర్కొంటినియు ఇంకను వాకు గొప్పవిక్రములు రానున్నవనియు కాని చలించక యుంటినియు యుద్ధముగామును గూర్చి కొద్దికాలములోనే పరిష్కారము జరుగుననియు తెలియజేసిరి కొయిలోగారు.

సామ్రాజ్యాభివృద్ధి

తూర్పు ఆఫ్రికాలో ట్రాన్సుపోర్టు సదుపాయము

అభివృద్ధిజేయుటకు ఋణమును జేయుట
తూర్పు ఆఫ్రికాలో ట్రాన్సుపోర్టు సదుపాయములను హెచ్చించుటకు 10,000,000 పౌనులకు ఎక్కువ గానుండి అప్పుజేయుటకు మంత్రివర్గమువారు ఒప్పుకొనిరి. దీనిని అమలు జరుపుటకు ఒకటిన్నె అవసరము. సర్వేజేయుటకు తక్షణమే ప్రారంభించెదరు. ఆర్థికపరిస్థితు లన్నిటిని పరిష్కారము జేసిన పిమ్మట ఏమి చేయవలసినది నిశ్చయించెదరు. క్రొత్తగ రైల్వేలను జేసెదరు. రేవులలోను నౌకాశయములలోను అభివృద్ధిని జూపెదరు. కాశ్యతముగ నుండు వంతెనలకు కొన్ని సౌకర్యములను గావించెదరు. రాచబాటలను గూడ బాగుజేసెదరు.

ప్రకృతికాస్త్రపరిశోధనార్థము వినియోగించెదరు.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో 12000000 ప్రజలున్నారు. 1000000 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణమున్నది. దీనినంతయు గ్రేటు బ్రిటన్ పాలించు భారమును గల్గియున్నది. అందుచే తనధర్మమును నిర్వహించుటకు ప్రయత్నించును.

యుద్ధ మైనదానిగ అధినివేకముల నభివృద్ధి జేయవలెనని ఉద్దేశ్యము ప్రారంభమైంది. కాని భామసుగా రీ విషయమును సూర్తి ముందుగ దిగిరి. పరిస్థితు లన్నిటిని విచారించి తెలుపుచు, కార్మిక ప్రభుత్వ మన్నపుడు ఆరంభి గోరుగారిని నియమించిరి. ట్రాన్సుపోర్టు విధానమును అభివృద్ధి జేయనిచే బ్రిటిషు వర్తకమునకుగాని దేశీయులకుగాని ముక్తివార్గము జేవని ఆరంభిగోరుగారు తెలియజేసిరి. వారి పరిశోధనలంతటి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు ఋణమునిచ్చునటుల ఏర్పాటు జేసిరి. ప్రభుత్వమువారు గూడ ఇదే యభిప్రాయమును జూపిరి. క్రొత్తగ 1000 మైళ్ల రైల్వేను (ఇనుపదారిని) జేసెదరు.

టూర్టులను ముట్టడి

జిబ్రాల్టరు, అక్టోబరు 22:—ప్రతిదినము అవుడవుడు టూర్టులను ముట్టడింపుచునేయున్నారని జిబ్రాల్టరునుండి వచ్చిన ప్రయాణికులు తెలుపుచున్నారు. ఒక పాకళాల అంటుకొనెను. మూడులున్న ప్రదేశములో అందరును భయకఠితులైరి. ఆరుహుసిమాన్ నుండి శత్రువైషమ్యములను మరలించుటకు అబ్దులు కరింగా రీ యెత్తునెత్తి రిసిరి.

మసోలు సమస్య

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానము

బ్రిటిషు ప్రాతినిధ్యము

హేగు, అక్టోబరు 24:—మసోలు విచారణకు సర్ డగ్లస్ హగ్, సర్ సిసిలు హార్ప్స్ పాచిరి, గార్లు విదేశాంగ కార్యాలయ ప్రతినిధులతోడను అధినివేక శాధికార ప్రతినిధులతోడను అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునకు బోయెదరు.

ఇరాకు నివేదికము

జనీవా, అక్టోబరు 26:—ఇరాకు నివేదికము మరల ముందు సమావేశమైనపుడు చర్చించుటకు మేజరు ఆరెనుబీగోరుగారికి అనుమతి నిచ్చిరి. దీనికి కారణము మసోలు సమస్య ఇంకను విచారణలో నుండుటయే. ఒకజేళ ఫిబ్రవరిలో అసాధారణసమావేశమున చర్చించెదరేమో యను కొనుచున్నారు.

రస్సో-ఆఫ్ఘను వర్తకము

మాస్కో, అక్టో 24:—ఆఫ్ఘను స్థానముండి రషియాకు రై నెన్ను లేనిదే వ్యవసాయములో పండిన పదార్థములను, ముడివస్తువులను, దిగుమతి జేయుటకు విదేశాంగ వర్తకాఖ్యవారు ఒప్పుకొనిరి. రషియానుండి పారిశ్రామికపదార్థములను, ఒక్క పంచదార చమురు తప్ప ఇతర వస్తువులన్నిటిని ఆఫ్ఘను స్థానముకు ఎగుమతి జేయుటకును ఏర్పాటులు జరిగెను.

అంతర్జాతీయ తంత్రములు

పంపురేల్లు ప్రపంచముంతటను హెచ్చించుటకు నిశ్చయించిరి. ఒక్క జర్మనీ విషయములో గట్టముగ నుండుటచే రేల్లును హెచ్చించెదరు. ప్రస్తుతము ఇతర విషయములలో జేయదన్నమాట. ప్రభుత్వమువారిచే న హెచ్చించుటకు నిశ్చయించిన కేబిలు కంపెనీకి జెందును.

ఇండియన్ టెలిగ్రాఫుసంఘము

కలకత్తా, అక్టోబరు 24:—నిన్న రాత్రి హెచ్ చార్లెసు గారి అధ్యక్షతలక్రింద జరిగిన ఇండియన్ టెలిగ్రాఫు సంఘసభలో ఆసోసియేషన్ వారు చెప్పుకొన్నవని ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిన దానికి కృతజ్ఞతను తెలుపుచు స్పెషల్ కమిటీ ఏర్పాటై విచారించునరకు ఎట్టి మార్పును చేయవద్దనియు అట్టి స్పెషల్ కమిటీని వెంటనే నియమింపవలసినదనియును ఒక తీర్మానము గావించబడెను. గల్లంతు అప్పుడే ముగిసినదని అనుకొనుటకు వీలులేదనియు జాగ్రత్తగా నుండవలసినదియు బార్లరు గారు చెప్పిరి. వైస్రాయియొక్క ప్రైవేటు సెక్రటరీనుండి సరాసరిగా తనకుజాబులువచ్చుననెడినవ్యక్తులకు కలవనియు చెప్పెను. వైస్రాయి దానిని తీసికొన్నట్లయిన తప్పక విచారించుననియు ఆన్యాయముని తనకు తోచిననే తప్ప లేకున్న ఏవిషయమైనను వైస్రాయి స్వయముగానే విచారించుననియును ఆయన చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

మానవత్వ పరిహారము

పత్రికా సంపాదకునిపై కేసు
లాహోరు, అక్టో 26:—గుజరాతు (పంజాబు) మ్యూనిసిపల్ కమిటీకి పాఠ్యపుడు తనపై మానవత్వకరముగ విషయములను 'సియెస్' పత్రికలో ప్రచురించినందులకై 10 వేలను పరిహారముక్రింద గోరుచు అపత్రిక సంపాదకవ్యవస్థాపకులను నోటిసునుబంపిరి. (అ. ప్రె.)

సరోజినీదేవి

లాహోరు, అక్టో 26:—భారతజాతీయ మహాసభ కన్యతాగ్రాలుగ నెన్నుకొనబడిన సరోజినీదేవి లాహోరులో సుపన్యాసము లిచ్చుచుండెను. కొద్దిరోజులలో పెనుపరుబోను. ఆచట షెడ్యూల్ జూలుండవలసిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరు మ్యూనిసిపాలిటీ

యాహోరియను ఉపాధ్యక్షుడు.
లాహోరు, అక్టో 26:—లాహోరు మ్యూనిసిపాలిటీ జూనియరు వైస్రాయి సెంటుగనున్న భాయి మోహనసింగుగారు చనిపోవుటవలన వారిస్థానే కర్నలు గోల్లింగుగారెన్నుకొనబడిరి. ఈ ఉద్యోగమున యాహోరియను నెన్నుకొనుట కిదియే మొదటిసారి. (అ. ప్రె.)

రంగూసు అక్టోబరు 26:— నెప్టెలెబరు 29 వ తేదీన అబ్దుల్ హాజీమును దాచినందుకు సేరము మోపబడిన యాకూబు అలీ ప్రాజేక్షనమీద విడుదల చేయబడిన దని 'స్టార్' నటు డివిజనల్ 'మేజిస్ట్రేటు'యొక్క తీర్పు విచ్చేసెను. మరియు 300 రూపాయల రెండు మ్యూరిటీలకు శాంధు నీయవలసినదనియు, 6 నెలలలోగా ఎప్పుడైనను శిక్షకు పాత్రుడుగా నుండవలసినదని యు నీలీగా మంచి నడవడితో ప్రపం రింపవలసినదనియు ను తీర్పుచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

గ్రామాలయము మర్చబాన్ (రంగూన్)

మాపురమున సర్వాంధ్రజనోపయోగార్థమై యొకయు
చిత పుస్తకభాండాారము స్థాపించుటకై ది 17-10-1925 తేది
మధ్యాహ్నము 10 గంటలకు శ్రీమెట్ట జగ్గయ్యగారి గృహము
దొక బహిరంగసభ సమావేశమైనది. పురవాసులే గాక,
మోల్కెనూడియు పలువురు విచ్చేసిరి. తత్సభకు మ-రా-శ్రీ
కే. మల్లయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. సభ దైనిప్రార్థ
నతో ప్రారంభమైనది. శ్రీ కోలా ధర్మారావు నాయుడు
గారు గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చియు, శ్రీ వి. కొండయ్య
గారు గ్రంథాలయప్రయోజనములను గురించియు నుపన్యసించిరి.
పిమ్మట "ఆంధ్రభారతీ గ్రంథాలయము" అను పేరుతో గ్రంథా
లయము నెలకొల్పుటకు శ్రీధర్మారావు నాయుడుగారిచే నుప
పాదించబడి, సభ్యులెల్లరిచే నేకగ్రీవుముగా సంగీకరింపబడినది.
అనంతరము అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతోడను, సభాధిప
తులకు ఉపన్యాసకులకు వందనములతోడను సభ 5 గంటలకు
జయప్రదముగ ముగిసినది.

యం. సుబ్రహ్మణ్యం

తాత్కాలిక కార్యదర్శి.

బ్రహ్మశ్రీ

నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

సంస్కృత సాహిత్య సభాధ్యక్షులు

మధ్యశ్రీ కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారు సభకు రాజాలనం
చున, వీరు అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిరి.

జమీందారీ గ్రామోద్యోగులు

గ్రామ ఉద్యోగుల గౌరవార్థము వృద్ధిపరచడంలో
జమీందారీతాలూకా గ్రామ ఉద్యోగులకు హెడ్డుకామే
సులకు హెచ్చుతీరం రూ 12-0-0 లు నుంచి రూ 8-0-0 లు
వరకున్న, కరణములకు రూ 12-0-0 లు నుంచి రూ 9-0-0 లు
వరకున్న, తలయూర్లకు రూ 6-0-0 లుగానున్న గవర్నమెంటు
వారు నిర్ణయించినట్లు యిప్పటికి రెండు సంవత్సరముల క్రిందట
మాకు తమ ఆంధ్రప్రతికద్వారా తెలియపరచినారు. సదరు
ప్రకారం వెంటగిరి జమీందారీ యిలాకాలోని గ్రామఉద్యో
గులకు మను మాకు రెండు మాసములకు మాత్రం వై ప్రకారం
గవర్నమెంటువారు యిచ్చి తిరుగా సవగు మాకు జాస్తిగా
యిచ్చిన వైకం మావల్ల నమూనాచేసికొని పూర్వార్చరప్రకారం
ఆనగా హెడ్డుకామేలకు రూ 5-0-0 లున్న కరణములకు
రూ 6-0-0 లున్న, తలయూర్లకు రూ 3-0-0 లుగానున్న యిప్పటి
వరకు యిస్తూవున్నారు. వై తీర్మానం యేవిధముగా మాయ
మైనదిన్నీ మాకు తెలియలేదు. మాకు పనులు మాత్రం యిచ్చి
డిగా వుంటున్నవి. మా పైఅధికార్లకు మనవిచేసికొని యింకా
గవర్నమెంటువారు యోచించుతున్నారని నెలపు దయచేయు
చున్నారు. మా అన్యాయము శాసనసభవారికి బొత్తుగా గోచ
రించినట్లు లేదు. ఇతర ప్రముఖులకున్న గోచరించినట్లు లేదు.
ఈనెల 27 వ తేది యివిషయమై విచారించుటకు నెలెత్తుకమిట్
కూడులాగుననున్న, 28 వ తేది శాసననిర్మాణసభ కూడులాగున
నున్న ఆసభలో యీ విషయమై తీర్మానించులాగుననున్న
మాకు తమ ఆంధ్రప్రతికద్వారా తెలియనచ్చినది. నాటికైనా
మా అన్యాయము ప్రస్తావించుటకు విషయము యావన్మండ
ప్రముఖులకు తెలియగలంసులకు తమ పత్రికాముఖమున యీ
విషయమై వెల్లడిచేయ ప్రార్థితులు.

గుబ్బలపూరి వెంకటసుబ్బానాయుడు,

గ్రామ మునసబ్.

వెంకటగిరి జమీందారీ యిలాకా, పున్నేపల్లె గ్రామం.

ధర్మవైద్యశాల- చేబ్రోలు- గుంటూరుజిల్లా

ఆశ్వయుజ బ ౧౩ గురువారము (15-10-25) తేది ఉ
దయము 10 గంటలకు ధర్మవైద్యశాలలో శ్రీమద్ధన్వంతరిపూజ
యథావిధిగా జరుపబడెను.

సాయంత్రము 5 గంటలకు వైద్యశాలవద్ద చేబ్రోలు సబు
రిజిస్ట్రారుగారగు బ్రహ్మశ్రీ చిలుమూరి కొండయ్యశాస్త్రి
బి. ఎ. గారి ఆగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద సభజరుపబడెను. సభకు
గుంటూరుజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ సంఘముల ప్రాబేషనరీ అసిస్టెం
టు రిజిస్ట్రారు మ|| రా|| రా|| కె. ముత్తుకృష్ణనాయుడు బి. ఎ
బి. ఎల్ గారున్ను, గుంటూరుజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ సంఘము
ల చీపు యిన సైక్టరు మ|| రా|| రా|| కలవగుంట ప్రకాశరావు
పంతులుగారును, చేబ్రోలు, నారాకోడూరు, పాతరెడ్డిపాతె
ము గ్రామస్థులు చాలామందిన్ని విచ్చేసిరి.

వైద్యశాలలో పనిచేయుచున్న భిషగ్వర మంత్రనాది
గంగాధరశాస్త్రిగారు ధన్వంతరి జయంతినీసురించిన్ని, ఆయు
ర్వేదవైద్యశాల స్థాపకులయిన ఆయుర్వేద వైద్య డేవిరాజు ముర
హారావుగారు ఆంగ్లేయ ఆయుర్వేదవైద్యముల తేడాలను తెలు
పుచూ పంచమవేదమున ఆయుర్వేదమునకు ప్రాముఖ్యత
యిచ్చుచు మన శిరోష్ఠికులకు అనుకూలమయిన ఓషధులను
వాడవలెననిన్ని ఆయుర్వేదము యితరవైద్యములకంటె చాక
గా చేయవచ్చునని ఉపన్యసించిరి. ధర్మవైద్యశాలయొక్క
1924-25 సంవత్సరముల నివేదికను సభలోచదివి వినుపించిరి.

ఆగ్రాసనాధిపతిగారు ఆయుర్వేదమునుగురించి కొంత
ముచ్చటించుచు ఘోషారు నెలరోజులక్రిందట తమ 3-వ కుమా
రుడికి రాబడిన టైఫాయిడ్ లేక విషజ్వరము యీవైద్య

శ్రీమతి ఉన్నవలక్ష్మీబాయిమ్మగారు

ఆంధ్రవహిశాసభాధ్యక్షురాలు

శాల వైద్యులుగారివలన ఆయుర్వేదోషధ ప్రయోగమువలననే
చికిత్సగావించబడి స్వస్థత చెందింపబడినదనిన్ని యీ గ్రామము
లో యింగ్లీషు వైద్యశాల లేనిలోపము తమకు ఎంతమాత్రము
కనుపించ లేదనిన్ని యీవైద్యశాలకు ప్రజలు, లోకలోబోర్డులు
తగు సహాయముచేసి స్థిరస్థాయిగా నిలుపవలెనని కోరుచూ ఉప
న్యాసమును ముగించిరి.

ఉపన్యాసానంతరము ధన్వంతరిగారికి నివేదింపబడిన
శర్మర నారికేళఫలములు సభాసదులకు పంచిపెట్టబడినవి.

(ఒకవిలేఖరి)

* * *
గుంటూరు కాపురములు శ్రీయుత కోచల్ల భావనారా
యణ శ్రేష్ఠిగారు మాధర్మవైద్యశాలకు ది 27 జులై 1925 సం
వత్సరమునుంచి కావలసిన కట్టుగుడ్డలు సప్లయచేయుచూ వారి
యావజ్జీవ వర్యంతం యీవైద్యశాలకు కావలసిన కట్టుగుడ్డలు
ఉచితముగా సప్లయచేసెదమని వాగ్దత్తము చేసియున్నారు.

చేబ్రోలు గ్రామకాపురస్థులు శ్రీయుతులు అయినాల
అప్రన్ననాయుడు, వద్ది నారాయణగార్ల కంపెనీవారు ది
21-8-25 నుండి మాధర్మవైద్యశాల ఉపయోగమునకు గావలసిన
కట్టెలు ఉచితముగా సప్లయచేయుచున్నారు.

కట్టుగుడ్డలు ధర్మముగా సప్లయచేయుచూ మా ఉద్యమ
మునకు తోడ్పడుచున్న శ్రేష్ఠివార్లను నాయుడుగారికిన్ని
నాకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను.

డేచిరాజు మురహారావు

స్థాపకుడు

వృత్తాంతలేఖలు

బుక్క-పట్నం వార్తలు

ఈనెల 15 వ తేదిన బుక్క-పట్నము నందలి మొదటి గ్రేడు బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలుభవనమున ఒక గొప్ప సభ జరిగెను. పాఠశాలకు చేరిన సారస్వతసంఘమువారి యాజమాన్యమున ఈసభజరిగెను. స్థానికముగనున్న ఉద్యోగులు, పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, సబ్ రిజిస్ట్రార్లు, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జన్లు, ఫార్మేషన్లచేజరు, ఉపాధ్యాయులు మున్నగు విద్యావంతు లందరు కర్ణాటకును గుణశిలును గురించి చర్చనలిపిరి. ఈ చర్చ పాఠశాలభవన విద్యార్థులకేకాక సభకువచ్చిన ఇతరులకుమాడ మిగుల లాభకరముగ నుండెను. గ్రామాంతరములందు విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుట కిదియొకమార్గమని వీరు నివర్తించిరి. ఆ సందర్భమున పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయు లగు సి. నరసింగరావు గారిని ప్రశంసింపవలసియున్నది.

(ఒకవిలేఖరి)

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గవర్నరునకు స్వాగతవ్రతము

అక్టోబరు 25— ఈవిషయము తిరిగి 29 వ తారీఖున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రాజమహేంద్రవర మునిసిపల్ సంఘ అససరసభలో చర్చకు రానున్నది.

ఆరోగ్యవారము

1926 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో జరుపవలసిన ఆరోగ్యవారము, పసిడిడ్డ ప్రదర్శనమునకు కావలసిన ఏర్పాటులను గావించుటకుగాను నిన్నసాయంకాలము 5 గంటలకు మూడోయముహూలో వి. యస్. హెజ్ మాడి వి. సి. యస్. గారి ఆధ్వర్యమున క్రింద పురమహాజనసభ యొకటి గావించబడెను. మాపట్టణ హెల్త్ అఫీసరుగా రగు యస్. రంగస్వామి గారు క్రిందటిసంవత్సరముచేసిన పనినిగూర్చి సవిస్తరముగ తెలియజేయుచు ఒక నివేదికను చదివిరి. ఫిబ్రవరి నెలలో జరుగవలసిన పనిని నిర్వహించుటకుగాను ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేయడమైనది. ఈసంఘమునకు వి. యస్. హెజ్ మాడిగారిని ఆధ్వర్యముగాను యస్. రంగస్వామిగారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనడమైనది. ఆరోగ్యవారపు ఖర్చులనుగూడ చెండువంతులపాపాల విరాళము నిమిత్తము మునిసిపల్ సంఘమువారిని కోరుచు సభవారు ఒక తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

దేవాదాయముల బోర్డుకమిషనరు రాక

అక్టోబరు 21—మదరాసు హిందూ దేవాదాయముల బోర్డు కమిషనరువారు రను రావుబహద్దరు యం. చెంగయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. వారును యీనెల 18 వ తారీఖున హోలింగపురమునకు వచ్చియుండిరి.

ఇచ్చట వేంచేసియుండు శ్రీ లక్ష్మీనృసింహస్వామి వారి దేవాలయ కార్యనిర్వాహకమును గురించి విచారించిరి. దేవాలయ పాలన తృప్తికరముగా జరుగుటకై అగ్రవరణ్ణిగారిని, శ్రీ వి. మనుస్వామయ్యగారిని, పి. శ్రీనివాస మొదలి యారుగారిని పరిపాలనాసంఘముగా నియమించిరి.

తిరుత్తని దేవాలయము

శ్రీ చెంగయ్యపంతులుగారు 19 తేది సోమవారము రాత్రి ఈ యూరికి వచ్చిరి. సుబ్రహ్మణ్యస్వామిలవారికి చెన్నపురి వాస్తవ్యులగు కీర్తి శేఖరు కల్లూరు మహారస్వామి తెల్లిగారిచే సమర్పింపబడియుండిన బంగారు పతకము సహా “బిల్వహారము”ను కొలిదిమాసములక్రిత మే కమిషనరువారు 20 తేది నీ విషయమై పూర్తిగా విచారించి దొంగతనము గావించబడిన హారము పతకముల మూల్యము 300 రూప్యములని దేవీనందున యీ మొత్తమును శ్రీ స్వామివారి పూజారు లగు అర్చకులు భరింపవలసినదిగా తీర్మానించిరి. మరికొన్ని చిల్లర తగాదాలనుకూడ విచారించి పరిష్కరించిరి.

అమలపురి

(ఒకవిలేఖరి)

యూనియన్

శ్రీ రాచమళ్ల సీతాశతరావునాయుడుగారు క్రొత్తగా నియమింపబడిన ప్రెసిడెంటు పెరిఫ్ అబ్దుల్ ఖాదరుగారికి, వారివద్దనున్న చెక్కు పుస్తకమును నిల్వయున్న సొమ్మును వప్పగించలేదు. అందుపై యూనియన్ ప్రెసిడెంటుగారు రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి తెలియపర్చగా వారు, బ్రెజిల్ డిప్యూటీ కలెక్టరువారికి వ్రాసి చెక్కు పుస్తకమును తెప్పించుకొనవలసినదని యూనియన్ ప్రెసిడెంటుగారికి వ్రాసిరి. అందుమీద యూనియన్ ప్రెసిడెంటుగారు చెక్కు పుస్తకమును తెప్పించి అమలాపురం బ్రెజిలీసుంచి సొమ్మును తీసి యూనియన్ యెస్టాబ్లిష్మెంటు అందరికి క్రిందటి నెల జీతముల నిచ్చిరి.

పై చెప్పబడిన చెక్కు పుస్తకమును సొమ్మును తప్ప తతిమ్మ రికార్డు అంబయ్య క్రొత్త ప్రెసిడెంటుగారి స్వాధీనములోనుండి ఆఫీసు పని మామూలుప్రకారము జరుగుచున్నది.

ఒక రాజీనామా

నన్ను ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగా నియోగించినట్లు గెజట్టులో ప్రకటింపబడినది. ప్రస్తుత పద్ధతులప్రకారము యీ పదవులు యూనియనులకు నిష్ప్రయోజకములని యభిప్రాయము కలవాడనగుటచే నిందులకు రాజీనామా యొసంగుచున్నాను.

నరసింహదేవర సత్యనారాయణ.

(శ్రీ) ఆంధ్ర గౌతమీ ఆశ్రమము.

(అమరవరము, నిజాంరాష్ట్రము)

దీపావళి పండుగ

ఈ యాశ్రమ సమక్షమున నరకపతురశి రోజునరాత్రి భాగవతము; నరకాసురవధ, పురాణకాలక్షేప మొనరింపబడెను. గావప్రముఖులు విద్యార్థు లెల్లరువచ్చిరి. కలహారంతరము ఈయాశ్రమమును గుఱించి హిందూ పదేశపూర్వకంబుగ బ్రహ్మ శ్రీకృతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రి పండితక వివర్య లంపిన నాశీర్వాదపద్యరత్నంబులును, వారు తమ గ్రంథముల నొసంగడమని పంపిన సందేశమును, శ్రీనిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజనకేంద్ర సంఘకార్యదర్శులు శ్రీయత మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులు గారు దీపావళి పండుగసందర్భమున, ఆంధ్ర భాషాభ్యుదయమునకై రాష్ట్రీయలూనరింపవలసిన కృషినిగుఱించి పత్రికలందు ప్రకటించిన హెచ్చరికయు చదువబడెను. నిజాంరాష్ట్రమున జరుగుచున్న ఆంధ్రభాషాసంచలనమును గురించి నల్ గొండయంజ్ఞ, నీలగిరి, తెనుగువారపత్రికయందు, నవ్య భావోదయము, అనుకీర్తిక క్రింద ప్రకటింపబడిన ప్రధానవ్యాసములను, అందు యాయాశ్రమమునుగురించి “గౌతమీ మహానదీతరమున గల అమరవర మండ్రజాతి గౌరవమును కాపాడుచున్నది. ఇచట సావితములైన శ్రీ ఆంధ్రగౌతమీ యాశ్రమము, ఆంధ్రగౌతమీ విద్యాలయము, లక్షగ్రంథనికేతనము, దేశోద్ధార పతనమందిరము నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రోద్యమమున కొకింత వన్నె దెచ్చుచున్నవని చెప్పవచ్చును” అను పత్రికాభిప్రాయమును సభ్యులెల్లరకుచదువబడి, ఈపై మహానీయులు యాయాశ్రమాభివృద్ధికై తమయమూల్య ప్రోత్సహనముసంఘమున్నందులకు కృతజ్ఞతనుకూడ తెలియచేయబడెను. ఈ యాశ్రమనిర్మాణమునకు వెంబనే గడంగవలసియున్నదనియు, ప్రతిదినమును సభ్యులెల్లరిచటకువచ్చి ‘వాక్షి కమహము, గా నొనరింపవలసి యుండుననియు విన్నవింపబడి అంతటితో నారాత్రి కాలక్షేపమునుగింపబడెను.

ఈ గ్రామమునందు నెలకొల్పబడియున్న శ్రీరామభక్త సమాజమువారుకూడ యీరెండు పర్యవసానముల నుత్సాహముతో భజనసంగీతనములు గావించిరి.

ఈ యాశ్రమగ్రంథాలయ పోషకులను; సంగీతసాహిత్య రసజ్ఞులగు బ్రహ్మశ్రీ వేలూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారి గ్రామమువచ్చేసిన వెంటనే ప్రతిదినమును సాయంకాలము ఆశ్రమమున పురాణకాలక్షేప మేర్పాటుచేయబడును గాన ఎల్లరు దయ చేయవలయు.

కొత్తపల్లి వెంకట్రామలక్ష్మీనారాయణశర్మ

సంస్కాడు

అమలాపురం యూనియనుబోర్డు

వెనుకటి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిచే చేయబడిన నామినేషనులను శ్రీగవర్నమెంటువారు గద్దపరచుట

ఈవిషయమై ఈ ఆంధ్రపత్రికలో ఒకటి రెండుసార్లు వ్రాయబడిన విషయములు అసంపూర్తిగా నుండుటచే నేను పూర్తిగా వ్రాయవలసి వచ్చినది.

అమలాపురం యూనియను బోర్డునకు గల 15గురు మెంబర్లలోను 12గురు ఎన్నికసభ్యులు 3గురు నామినేటెడు సభ్యులును గలరు. 1922 సంవత్సరములో క్రొత్తఆక్ట అమలులోని శివచ్చి ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు 12 స్థానములలోను 5గురు బ్రాహ్మణులు, 6గురు కాపులు, 1 వైశ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. మిగిలిన 3 నామినేషను స్థానములను 1 కాపు, 1 శైలిబర్జి 1 క్రిష్టియనులను నియమించిరి. కొంతకాలమును ఎన్నికమొంబల్లో 1 కాపు, 1 బ్రాహ్మణుడు తాలూకా స్థానములు కాళీరాగా ఆస్థానములకు యిద్దరు శైలిబర్జులు ఎన్నుకొనబడిరి. అనగా టరము ఆఖరుకు బోర్డులో 6గురు కాపులు, 4గురు బ్రాహ్మణులు 1 వైశ్యుడు, 3గురు శైలిబర్జులు 1 క్రిష్టియను ఉండిరి.

ఈ గ్రామంలో రమారమి 1000 వెయ్యిమంది మహమ్మదీయులు గలరు. వారు యాబోర్డులోని ఎన్నికస్థానములకు రెండుమాడు పర్యాయములు నిలిచి ఓడిపోయినారు. అందువలన ఇక యెన్నికలలో తాము జయముపొందలేమనినని నామినేషను స్థానములు తమకు లభించుట లేదనినని తెలిసికొని యీ సంవత్సరము ఏప్రియలునెలలో జరుగబోవు నామినేషనులలో నై నా ఒకస్థానము తమకు లభించగలదులకు ప్రయత్నములు చేయదలచి యీసంవత్సరము ఫిబ్రవరిగిడుతు శ్రీ గవర్నమెంటువారికి, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి లోకలు యూనియను బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి అనేక రిజిస్ట్రు పిటీషనులు పెట్టిగ్రాములు, యిచ్చివున్నారు. ఇదిగాక రాజమండ్రిలో స్థాపితమయిన ఆదిమాంధ్రసంఘము కార్యదర్శి యగు కల్ సోమప్పగారు ఆంధ్రపత్రిక, కాంగ్రెసుపత్రిక వనైరాపత్రికలలో యాజిల్లాలోని నామినేషనులు తమ ఆదిమాంధ్ర సంఘమువారిని చేయుచుండుట లేదనియు, మొదలగు సంగతులతో కొన్ని ఆర్టికిల్సు వ్రాయుచు యీ అమలాపురం యూనియను బోర్డులో ఆది ఆంధ్రులను నామినేటు చేయకపోవుటయు ఎన్నికలలో వచ్చిన ఎక్కువ జాతివారి నే నామినేటు చేయుచుండుటయు మొదలగు అన్యాయములు జరుగుచున్నవని స్పష్టముగా ఉదహరించియున్నారు. కాని రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డునకు అప్పటి ప్రెసిడెంటుగారైన మ. రా. రా. శ్రీ ఘోలే రంగయ్యనాయకుగారు మహమ్మదీయులయొక్క పిటీషనులవగైరాలగుగాని, ఆదిమాంధ్ర సంఘముయొక్క పత్రికలలోని ఆందోళనలకుగాని, లోకలు బోర్డు ఆక్టులోని 9 వ క్లెక్సు 5 వ క్లాజులో చెప్పివున్న నియమములకుగాని, ది 2 జనవరి 1923 సంవత్సరం లేదీ గల ఫోర్డు సెంటు జార్జి గెజటులోని జి. ఓ. లోని నియమములకు గాని ఎంతమాత్రమును నిలవనివ్వక ఎన్నికలలో వచ్చు ఎక్కువ జాతి వారైన మ. రా. రా. శ్రీ. రాచమల్ల సీతాపతిరావునాయకు గారినిన్ని, ఒక విశ్వబ్రాహ్మణుని, ఒక మంగలి కలఘని, నామినేటు చేసినారు. ఇందులో సీతాపతిరావు నాయకు గారు కాపులు. ఇది వీరికి 6వ టరము నామినేషను; అనగా 15 సంవత్సరములపై నుండి వీరు యీ బోర్డులో నామినేటెడు మొంబరుగా వున్నారు.

ఈ సంవత్సరం ఏప్రియలు నెలలో జరిగిన ఎన్నికలలో 3గురు బ్రాహ్మణులు, 5గురు కాపులు, 1 వైశ్యుడు, 1 క్రిష్టియనుడు, ఎన్నుకొనబడినారు. వీరుగాక వెనుకటి టరము మధ్యను వచ్చి యింకా టరము ఆఖరుకాకుండా యిద్దరు శైలిబర్జు మెంబర్లు గలరు. ఈ సంవత్సరం జరిగిన ప్రెసిడెంటు యెన్నికలలో మామూలుప్రకారం శ్రీ సీతాపతిరావునాయకుగారే ప్రెసిడెంటుగా ఒక్క వోటు అనవనుతో ఎన్నుకొనబడినారు. ఈ గ్రామ మహమ్మదీయులకూడా ఈ సంవత్సరము జరిగిన బోర్డు మొంబర్ యెన్నికలలో మామూలు ప్రకారము పోటీ నిలిచి అపజయమును పొందినారు. అందువలన ఫిబ్రవరినుండియుతాము చేసిన ఆందోళనకు ప్రతిఫలములేక యీ పర్యాయము కూడా బోర్డులో తమ సంఘములకపున ప్రతినిధిలేదని గ్రహించి యింతటితో నిరుత్సాహము చెందక తిరిగి గవర్నమెంటువారికి గోదావరి జిల్లాబోర్డు, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగార్లకు, తమకు జరిగిన అన్యాయములను గురించి తిరిగి అర్జీలుపంప

డమే కాకుండా తమ సంఘములకపున మహారాష్ట్ర చట్టరీత్యా సభ్యుల ప్రతినిధియైన మ. రా. రా. శ్రీ మున్షీ అబ్దుల్ వాహబ్ బహద్రుగ వారిద్వారాకూడా తమకు జరిగిన అన్యాయమును గవర్నమెంటువారికి తెలియపర్చుకొని యున్నారు. దర్మిలాను గవర్నమెంటువారు ఈ విషయమై పూర్తి విచారణ చేయించి రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు చేసిన నామినేషనులు 9 వ క్లెక్సు 5 వ క్లాజు నూత్రమునకు భిన్నముగా నున్నవని గ్రహించి ఎన్నికలలో చాలా స్థానములు ఆక్రమించిన కాపు జాతికి నామినేషను అవసరములేదని తెలియబరచుచు 1 మ. రా. రా. శ్రీ. రాచమల్ల సీతాపతిరావు నాయకుగారి యొక్కయు (2) విశ్వబ్రాహ్మణులను మ. రా. రా. శ్రీ గొర్రె కలికముర్తిగారియొక్కయు నామినేషనులను రద్దుపరచుచు వారి స్థానములలో ఒక మహమ్మదీయు ఒక ఆది ఆంధ్రుని నియమించవలసినదిగా ఆర్డరు చేయుచు ది 18-6-25 లేదీగల నెం 2112 జి. ఓ. ను ప్రచురము చేసినారు. సదరు జి. ఓ. ను అనుసరించి ప్రస్తుతపు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు గారగు. మ. రా. రా. శ్రీ పోకల గోవిందరావు నాయకుగారుపై యిద్దరు సభ్యులకు పైనవదహరించిన జి. ఓ. ప్రకారం వారి వారి నామినేషనులు తగ్గిపోయినవనిన్ని అందువలన సీతాపతిరావు నాయకుగారి తాలూకా ప్రెసిడెంటు హోదా మాడా తగ్గి పొయినవనియు తెలియబరచుచు మహమ్మదీయు స్థానమునకు మ. రా. రా. శ్రీ ఘోలే అబ్దుల్ ఖాదర్ బహదరు గారిని నామినేటు చేయుచు వారి నే టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగా మాడా ఏర్పాటు చేసి సీతాపతిరావు నాయకుగారి వద్దనుంచి చార్జి వుచ్చుకోవలసినదిగా 12-9-25 లేదీని ఆర్డరులు జారీచేయించినారు. సీతాపతిరావు నాయకుగారు సదరు ఆర్డరు ప్రకారం నాస్తి వప్పగించక ముసలు కొట్టలో దావాచేసి దావాపర్యవసానం లేలేదనకు యింజక్షను యిప్పించవలసినదిగా పిటీషను పెట్టినారు. కోర్టువారు ముందు టెంపరరీ యింజక్షను యిచ్చి తర్వాతను యింజక్షను పిటీషను విచారణచేసి యింజక్షనుయిచ్చుటకు ఓల్డేదని పిటీషను కొట్టివేస్తూ యిచ్చిన టెంపరరీ యింజక్షనును రద్దుపరచినారు. ఆతరువాత సీతాపతిరావు నాయకుగారు సబు కోర్టులో "యంటరముస్తే" యిప్పించవలసినదని పిటీషను పెడుతూ ముసలుకొట్ట ఆర్డరు మీదఆప్టిలు పిటీషనుమాడా చేసినారు. శ్రీసబుజ్జిగారు "ఇంటరముస్తే" పిటీషను ఆకాస్త్రియమయినదని చెప్పి కొట్టివేయుటయేగాక ఆప్టిలు పిటీషను కూడా విచారణ చేసి యింజక్షను యిచ్చుటకు ఓల్డేదని కొట్టి వేసినారు. ఇప్పుడు సీతాపతిరావు నాయకుగారు హై కోర్టులో ఆప్టిలు చేయుదురని చెప్పుకొనుచున్నారు. ఈవ్యవహారము ఇట్లుండగా సబుకోర్టులో యంటరముస్తే పిటీషను ఆకాస్త్రియమయినదని కోర్టువారు కొట్టివేసిరి లేదీ లగాయతు (6-10-25) టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగారు ఛార్జి వుచ్చుకోవలెనని ప్రయత్నములు చేసివారుగాని సీతాపతిరావునాయకుగారు కనబడక పోవుటవలనను ఆఫీసు మాసియుండుటవలనను 6, 7 లేదీలను ఛార్జి వుచ్చుకొనలేదు. దరిమిలాను 8వ లేదీని టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగారు ఆఫీసుననువెల్లి గుమాస్తాగారిని ఆఫీసు స్వాధీనము చేయుటకు వారికేయినా అభ్యంతరముకలదా? అని అడుగగా తాను నిన్నటిదినమే వారు వచ్చినయెడల ఆఫీసు స్వాధీనముచేయుటకు ఎదురుమాదు చున్నామనియు తమకు ఏవిధమయిన అభ్యంతరము లేదనియు గుమాస్తాగారు చెప్పినారు. అప్పుడు గుమాస్తాగారియొక్కయు మిగిలిన ఆఫీసు సిబ్బందియొక్కయు ఎదుట ఆఫీసు స్వాధీనముచేసుమని అప్పటికి ఆఫీసులో గుమాస్తాగారి వద్ద వున్న నిలువసాము టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగారు స్వాధీనము చేసుకుని వెంటనే తాలూకాకు యిర్పాటుచేసినారు. తాము ఆఫీసు స్వాధీనము చేసుకున్నట్లు పోస్టులువారికి తెలియబరచి అదివరకు రమారమి నెలకోజలనుండి నిలువలోనుండబడిన యానత్తు టపాలను వుచ్చుకొనినారు. ఈసంగతి రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి తెలియబరచినారు. ఇదిగాక సీతాపతిరావు నాయకుగారివద్ద కొంతరోక్కమున్ను చెక్కుబుక్కు వనైరాలున్ను ఉన్నవని గుమాస్తాగారు చెప్పగా అని అన్నియు తక్షణమే స్వాధీనము చేయవలెనని సీతాపతిరావునాయకుగారికి ది 9-10-25 లేదీని ఒక రిజిస్ట్రు నోటీసుమాడా యిచ్చివున్నారు. సీతాపతిరావు నాయకుగారు సదరు నోటీసును వుచ్చుకొనవని చెప్పి (త్రిప్పి వేసినారు. ఈ సంగతి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి తెలియబరచుమా చెక్కుబుక్కు లేక సామ్మ్యు డ్రాచేయుటకు ఓల్డేలే పోవుట వలన ఆఫీసు సిబ్బందికి నెల జీతములు లేక చాలా యిబ్బంది పడుచున్నారు గనుక లేకుండు ఒక క్రొత్త చెక్కుబుక్కు

సంపించవలసినదిగా తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిని కోరగా నారు ప్రెజిరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి సామ్మ్యు మనియార్డరు కట్టి ఒక బుక్కు తెప్పించుకోవలసినవని వ్రాసినారు. ఆప్రకారం ప్రెజిరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారివద్దనుండి చెక్కుబుక్కు తెప్పించుకొని 21-10-25 లేదీని ప్రెజిరీలో టెంపరరీ ప్రెసిడెంటు గారు సామ్మ్యు డ్రాచేసి సి బిబ్బంది యావత్తుకు జీతములు యిచ్చి వేసినారు. జీతములు యిచ్చుట ఆలస్యమయినందుటకు గ్రామంలో పాకీవాండ్ర కట్టు రావలసినదేగాని కొందరు మొంబర్లుగయిరాలు కలుగజేసికొని ఆటువంటిది రాకుండా కాపాడినారు. ఈ నెల 8వ లేదీ లగాయతు టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగారు తమహోదాను చెల్లాయించుకొనుచున్నారు. కొద్దిరోజులలో ప్రెసిడెంటు పిన్ని కలు జరుగవచ్చును.

- 1. ఇనటూరి వీరభద్రరావు,
- 2. వేరూరి వైద్యనాథం,

యూనియనుబోర్డు సభ్యులు.

విచ్చూరులో 3లరా తీవ్రముగా వ్యాపించియున్నట్లు తెలియుచున్నది. అధికారులు తగుక్రమ తీసికొనిన బాగుండునని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

దొంగలగుంపు అరెస్టు

లక్ష్మీ, అక్టోబరు 24: ఒక పెద్ద దొంగలగుంపులో మన్న 70 మంది దొంగలు వైకాబాదు (బేడు) జిల్లాలో ఆరెస్టు చేయబడిరి. అరెస్టుచేయబడు ముందు పోలీసువారి కసాబ్బు త్రుగా వారిండ్లపై బడి నగలను దబ్బును కత్తులను తుపాకులను పట్టుకొనిరి. వైకాబాదు జిల్లాలో డిప్యూటీ కమిషనరు దొంగల నాయకులలో నొకనినుండి ప్లేటుమెంటును తీసికొనుచు న్నారు. ఈ దొంగల గుంపు బేడు జిల్లాలో దాదాపు 96 బందిపోటులను చేసెనని నమ్ముకము. (ఆ. ప్రె.)

కావలెను

ఆయుర్వేద వైద్యము వదిలి పరీక్షలయందు ను తీర్చులే కొంతఆంగ్లాభివృద్ధియందు జ్ఞానము గలిగిన వారు ఒకరు కావలెను. వారి వారి యోగ్యతలను ఈక్రింది చిరుమామమునకు తెలుపగోరెదము.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమం, పోస్టుబాక్సు నెంబరు 287, మదరాసు.

తొరకుడుడి! కొద్దిప్రతులుమాత్రమే! త్వరపడుడి! ఆపూర్వము ఆంధ్రనాటక ప్రపంచము నాటకములు బుద్ధ కానంద ప్రభాతమే! హృదయతంత్రుల జలినపడేయ కరుణరసప్రవాహమే! ప్రేమస్వరూపిణియొక యశోధరఆత్మకృపాసము, స్వాత్మగము, జ్ఞాన్ములు !! సవినభావములు. ప్రేమలాపములు, వియోగ వ్యగ్ర మనోహరముగు హిందీగీతములు. త్రివర్ణ చిత్రపటముతో ప్రతి ౧ కి ౧-౦-౦, డజను ౧౦-౦-౦ లు కోటంరాజు సత్యనారాయణ, బుద్ధ 375 గాంధీ పేట-గుంటూరు

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుదు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రింది చిరుమామకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుదు. కేటలాగు ఉచితముగా పంపవచ్చును.

హిందీ స్వభోధిని

పం॥ హృషీకేశర్యగారిచే వ్రాయబడినది. హిందీక పహలీ పుస్తక్ 0-2-0 హిందీక దూసరీపుస్తక్ 0-4-0 ,, తీసరీ ,, 0-6-0 ,, చాధ్ ,, 0-8-0 హిందీ షతమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-6-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమునవి కల్పవు. హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు. 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1 ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంధ్యాల శివన్నకాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి. (2805) హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్యకును నెల్లూరు మండల రైత్యసమస్యకును గల సంబంధము

(నెల్లూరికంటి అప్పారావుగారు)

రెండు అణలకు చిక్కునట్టి మద్రాసు రైత్యకంపిని వారి ప్రయాణ కాలనిర్ణయ పాత్రమందలి వారి ఇనుపదారుల పట్టును గాంచుడు. అందు మనరాజధాని యందలి ప్రతిభా గమునుండియు ఒక్కొక్క ఇనుపదారి బయల్దేరి చెన్నపురి చేరుచున్నది. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు ఈఇనుప దారులే ప్రథమాటకము లని నాయభిప్రాయము. ఒక్క కడప వారినిగూర్చి యాలోచింతము. ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యభాగము నమంకు తెజవాడచే ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ముఖ్యపట్టణముగా నొనర్చునని భావించినను, వారికి తెజవాడచేరుటకు మార్గ మెప్పుడో? వారు చెన్నపురికివచ్చి అచ్చటినుండి తెజవాడ చేర నలసియుండును. లేదా గుంతకల్లుచేరి అవటినుండి 'లంకజాల బో'బని పిలవడము చిన్నరైలున తెజవాడ చేరవలెను. కొలంబ గంటలలోఁ జెన్నపురి చేరి అందు సమస్తకార్యముల నెవ్వరైన కొని టిరి ఇంటికిఁజేరు సౌకర్యమునువలది ప్రయాణ సౌకర్య ములులేని తెజవాడ ముఖ్య పట్టణముగాఁ జేయుటకు వారేల యెప్పికొనవలెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకై ప్రయత్న ములుచేయువారు ఈవిషయమునుగూర్చి ఇనుమంతయైనను యా లోచించిరా! ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమైన పిదప ముఖ్య పత్త పరిసర గ్రామములను, దానికి సమీపముననుండు పట్టణములను లాభము లానఁగూడునుగాని ప్రయాణ సౌకర్య ములు లేనట్టియు, వ్యయాణముల కధిక ప్రయత్రయాస లననట్టి యు, ప్రజేనీవాసుల కేమిలాభము లుండఁగలవు. ఆంధ్రప్ర మఖు కీవిషయమై యేలతోచదు! నెల్లూరు మండలమందలి దక్షిణభాగములవారి 'మీరు ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలెనా' యని యడిగిన, ఇప్పటికిని 'మేము చెన్నపురిలో చేరియుండెద వని' కెప్పువారు పెక్కురుగలరు. సరిహద్దులయందు నివసించువారి కప్పుడును గొన్ని కష్టములుకలవు. అట్టితరీ చెన్నపురికి విక్కిలి సమీపముననుండు నెల్లూరు, కడప, కత్తూరువారు సంతృప్త నునకులై నఁగాని ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము కాఁజాలదు. వీరినైనను దృష్టిపఱచు పనులుగాని మైనూరు రాష్ట్రమునకు సరిహద్దుననుండు నట్టి అరవజిల్లామైన ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లాలోని భాగమున కంగుండికుప్ప మను తెరుగు దివిజను వాటికి, నేలం జిల్లాలోని తెలెగు తాలూకాయన హోసూరు వారికిని లెగిన ప్రయాణ సౌకర్యములు ఏర్పఱచినను ఆంధ్ర రాష్ట్ర ముఖ్య పత్తముఁజేడట కంతయో కష్టముగ నుండును. ఇట్లే మధ్యపరగణాలలోని భాగమున సిరివంచజిల్లావారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర ముఖ్యపట్టణమునకు వచ్చుటకుఁదగిన వనరు లేర్పఱచవల సియున్నది. శ్రీఘనతపహించిన నైజాం ప్రభువు దాదాపు 80 సంవత్సరములుగ రైత్య కంపినిల యాటంకమువలన నిలిచి యున్న ఈసమస్యను అనఁగా వరంగలు పట్టణమునుండి ఛాందా వరకు రైలు వేయించు సమస్యను పరిష్కరించి వరంగలునుండి గోదావరివరకు ఇప్పటికే రైలు వేయుచుంటున్నను, మిగిలిన దూరమునాడ కొలదికోజిలోగ ముగించగల రను నమృతముం డుచున్నను, ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు వీరొక గొప్ప మేలు కేసినవా రగుచున్నారు. ఈఇనుపదారి పూర్తియైన పిమ్మట ఆంధ్రరాష్ట్ర మున కొనఁగూడు మేల్లనుగూర్చి ప్రత్యేకముగా వ్రాయవలసి యున్నందున ఇప్పుడు విరమించినవాడ నైతిని. ఈవిషయగ నాలోచించిన కన్నడ రాష్ట్రసరిహద్దుల బగ్గారి ప్రాంతమునను, గఁజాం నైపును చిన్నయేని చిమ్మలు గలవు.

గత ఆరుమాసములగ చెన్నపురి రాజధానియందలి ప్రతి మండల మందును ఇనుపదారులు వేయుచునుగూర్చి ఇండియా గవర్నమెంటువారేమి, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారేమి, జిల్లా బోర్డులవారేమి దీర్ఘలోచనలు చేయుచున్నారు. గవర్నమెంటు వారికి జిల్లాబోర్డులను జరుగు వాచప్రతివాదములతో మన ము జోక్యము కలిగించుకొనక, ఎవరు నిర్మించినను, అవియెట్లు నిర్మింపఁబడవలెనను విషయము మాత్ర మాలోచింతము. ఈ వ్యాసమంత క్షణికరించు పనినను, విషయభావశక్యముచే తేను, ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతినిధులలోఁ బ్రతియొక్కఁడును గమనిం చునది విషయములందలెను విస్తరించి వ్రాయవలసివచ్చినందుకు చింతింపెను. మైత్తేయపుటములో గుంతకల్లు రేడింగు, గూడూరు, తెజవాడ జంక్షనులకు మధ్య నెంత విభాగవడకముకలదో గాం చుండు. దీనిలో హెచ్చుభాగము నెల్లూరు మండలమని పునవి చేయు చున్నాడ. ఈప్రదేశ భద్రభాగమున ఉత్తరమునుండి

దక్షిణమునకు వెలిగొండలను పర్యవేక్షి వ్యాపించుచున్నది. ఈపర్యవేక్షణ దట్టములైన అడవులచే నిషి వ్యాప్తుభట్టాకాది ప్రారమ్భములకు స్థానములగుటచే కాక చోలోపద్రవము కలవై యున్నది. ఈపర్యవేక్షణప్రాంతమందలి జనులేత బలీష్ఠు లైనను వీరు పను బాధలకు మోరలేకయున్నది. చోరులచేఁగల్గు దురంతము లటుండ ప్రార జంతువుల బాధకోర్కవలక యె నియో కుటుంబములు తమ జన్మస్థానములు వదలి పరదేశము లను పలనపోవుచున్నా రను వనరులు ప్రబలుచున్నవి. ఈ ప్రాంతమందలి ప్రజలయందు దయామయులగు పాలకులకు సరి యేకదా, మండల నాయకులకుఁ గూడ కించితైనను కనికరము లేదు. ఇట్టి నిరాధారుల యుపయోగాభ్యము ముఖ్యముగాఁచి నెల్లూరు మండలమునందు ఇనుపదారి నిర్మింపవలసి యుండునని ముఖ్యయేయమన్నాను. సింగరాయకొండ ప్రేక్షకానుండి కనిగిరి మీఁదుగా గుంతకల్లునుండి తెజవాడకుబోవు చిన్నరైలుతో కంభముతో లేక తల్లపాడు ప్రేక్షకుతో రైలు వేయించినచో యుపయోగకారియే. అందుకు సందేహించువా రుండరు. ఈ ఇనుపదారి వేయించవలెనని కొన్ని వత్సరముల క్రిందట సర్వే వక్త రా పనులు జరిపియున్నారు. కనుక ఇండియా గవర్న మెంటువారు భావించునట్లు ఈపని శీఘ్రములో ప్రారంభము కూడ కావచ్చును. కాని నెల్లూరు జిల్లాబోర్డువారి స్వాధీన ములో ఏమిటల రూపుము లున్నవి. ఈమొత్తముపై సంవత్సరమునకు దాదాపు 40,000 నలుబచివేల రూపుముల వడ్డీ వచ్చుచున్నది. ఈ ఏమిటల న్రవ్యమును, మండలమందలి ప్రతిరైతుయొద్ద నుండియు గ్రహింపఁబడినరైలు యున్నది. అట్టి రైలుతో ఈప్రవ్యమును వ్యయపఱచవలసిన జబాబుదారి గల జిల్లా బోర్డు మెంబర్లు దీర్ఘలోచన సల్పవలసియున్నది. మండలమం దలి హెచ్చు భాగమునకు లాభమున్నఁగాని ఈ 7 లక్షలలో ఒక్క పైసాయైనను వ్యయపఱచుటకు వీలులేదని మనవిచేయు వాడే. నెల్లూరు మండలమును సామీప్యాది పెక్కు కారణము లచే కడప కర్నూలు మండలములలో కలుపవలసిన విధియైయు న్నది. అట్లుచేయుటకు ఒక్కటే మార్గముకలదు. నెల్లూరు మండలమున నెల్లూరు పట్టణమునకు రెండవపట్టణ మని చెప్పఁ దగిన కావలినుండి ఇనుపదారిని నేరుగా పశ్చిమముగా మోపాటి డెల్టాగ్రామముల మీఁద ఉడయగిరికి గొనిపోయి అటునుండి కడపకుఁ జేర్చఁగలిగి మేని కడప నెల్లూరు మండలములు కలిసి పోవును. కావలికి దాదాపు 40 మైళ్ల దూరముననుండు మోపా టి తటాకమునుండి శోకాలై నునుదీసి కనిగిరిమీదుగా కంభ మునకు కయపఁగలిగి మేని కర్నూలు మండలమును నెల్లూరు లోకలిపినవార మగుచున్నాము. ఈప్రకారము చేయఁగలిగి మేని కడపవారు సులభముగా కంభము చేరగలరు. నెల్లూరు వారు కావలినుండి కడపకు కంభమునకు చేరగలరు. కడపవారు తెజవాడ చేరవలెననిన కావలిమీదుగా నైనను కంభము మీఁ దుగానైనను విక్కిలి స్వల్పవ్యయముతోఁ జేరగలరు. ఈఇను పదారి మార్గమున నెల్లూరు మండలమందలి ఉడయగిరి, కనిగిరి తాలూకాపట్టణములకు కాక నెల్లూరు మండలమందు నెల్లూరు డెల్టా తరువాత పెద్దనగు మోపాటి డెల్టాతరులను జాల యుపయోగకారి యగును. నెల్లూరు మండలమునందలి హెచ్చు భాగమునకు ఉపయోగకారిగా నుండవలెననిన పైన చూపించఁ బడిన మార్గమున కన్న ఉత్తమమైన మార్గము శోకాటి కాన్నిం చదు. ఇన్ని వసతులుగల ఈరైలును జిల్లాబోర్డువారు ఆహూదిం చిగవర్ష మెంటువారికి పంపఁగల్గుదురేని గవర్నమెంటువారు ఏ మాత్రము చూపకనే పరి ప్రారంభించగలరు. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము స్థాపించఁ బడబోవుచున్నది. చెన్నపురియందలి ప్రభుమండల విద్యార్థులకు ఉత్తర సర్కారుల విద్యార్థులకును మధ్య వివాదములుండిన వను సంగతి యెటుగని యాంధ్రుఁడెం బెను. అట్టితేటి కడప విద్యార్థులు సులభముగ తెజవాడచేర గల్గుటకు పైన చూపించఁబడిన మార్గమున రైలువేయించుట ఉత్తమపద్ధతి. కడప విద్యార్థులును నెల్లూరు విద్యార్థులును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నుపయోగించిన ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము కొలది వత్సరములలో నిర్మాణము కాక విధిలేదు. ప్రతిరోడ్డునను మోటారు బస్సులు నడుచు సరోజులలో పై ఇనుపదారివలన నష్టమువచ్చునని యూహించుట కన్న శోకా క పిచ్చియుండదు. నెల్లూరు జిల్లాబోర్డువారు పలసినచో షడ్డి గారంటి ఇచ్చిగాని లేక తాము స్వయముగా గాని ఈ ఇనుప దారిని నిర్మింపవలెను. ఇట్లుచేయఁ గల్గుదురేని నెల్లూరు మండల మునకే కాక ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకుఁ గూడ వీరుతోడ్ప డినవా రగుదురు. ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రస్తుత నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారగు ఆచార్య సుబ్బారావు పంతులుగారు అర్హులు. వారే ఈకార్యమును దలపెట్టినేని కడప జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారితోను కర్నూలు జిల్లాబోర్డు

ప్రెసిడెంటుగారితోను స్వయముగా మాట్లాడియు, ఉత్తర ప్రత్యక్షత్రములు జరిపియు అసంతకాలములో పరిష్కరింపగలరు. పైనఁ జెప్పఁబడిన విషయమున కడపవరకును రైలు ఏర్పడిన పిమ్మ ట కడపనుండి మదనపల్లె మీదుగా మారిపట్టునుకు ఇనుపదారి వేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగును. దీనితో ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణసమస్యకు సంబంధించిన చిక్కులలో నొక్కచిక్కు నివారయఁచును. ఈవిధముగా రైలు నిర్మింపబడునలది లాభముల క్రమముగ వక్కాణింపెను. (1) ఉత్తరసర్కారులకును కడప చిత్తూరుజిల్లాలకును రాకపోకలకు సౌకర్యము (2) మోపాడు డెల్టా వృద్ధియును (3) నెల్లూరు జిల్లా మందలి చింతలదేవి పత్త త్రేత్రము వ్యవసాయత్రేత్రముగా మాటి ఆంధ్రదేశమందలి వ్యవ సాయమునకుఁ దోడ్పడుట (4) పూర్వకాలమున శ్రీకృష్ణ దేవరా యులకు ముఖ్యపరిపాలనాస్థానముగానుండి సముద్రతీరమునకు 8000 అడుగుల ఎత్తుననుండి విక్కిలి శీతలవతరణము కల్గిన ఉడయగిరిపురి నెల్లూరు జిల్లాను సానిటేరియంగాఁ జేయుటకు బ్రయత్నము చేయఁబడుట (5) విక్కిలి శీతలప్రదేశమై నేపంగి కాలమున దొరలకు వాసయోగ్యమైన యెగులూరు పట్టణమునకు ఆంధ్రదేశమునుండి ప్రయాణముచేయుటకు సౌకర్యములు కల్గుట (6) మార్గపుష్కముననుండు కారణమునను వాసయోగ్యమును పట్టణమైన కారణమునను మదనపల్లె మఱితర ప్రాముఖ్యమునకురాగ గలదు. (7) ఈ పై కారణముల నన్నిటిని మించినది ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు సహాయభూతముగలు.

మీకు తెలియునా?
 “ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా” “క్రాత్రి బిడ్డల ఏకడా మెంటుస్క్రీము” యొక్క వివరములు మీకు తెలియనా! గార్డియన్ లేక ఓడ్డ పోయినప్పటికిని పైక వివరములు.
 నేడే మాకు వ్రాయుడు. పూర్తి వివరములు తెలుప బడును. 10

The Branch Secretaries,
 The Empire of India Life Assurance
 Co. Ltd.,
 POST BOX No. 37, MADRAS.

కమలామణి లేఖలు
 వెల 6 అణాలు- డజను కి రూపాయలు

గ్రంథకర్త:— బి. ఎ. బి. ఎల్, హైకోర్టు నకిలు రెంటాల. వెంటట సుబ్బారావు పంతులు గారు ఉద్యోగకారణమున విదేశగతుడైన భర్తకు కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివల్ల జాబులు గాక ప్రేమావృత్తము తోడ నిండి లోకాచార వ్యవహారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే శ్రీపురుషులకెల్ల పకనీయములు. ఆన 1902 సం॥ జూను మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు (Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ మెల్లెడల వ్యాపించియున్నది. చుక్కని మొదలుగ లక్షలకొలది జనులు జదివి శ్లాఘించియున్నారు. శ్రీ భారావకమయ్యను చదువ కట్టకధగాఁగన్నట్టి క్షుద్ధుడు దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుగ్ధతి అత్యంతస్వ సన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు. విక్టోరియా డిపో, మైలూపూరు, మదరాసు

స్ట్రీలు నెల్ వెటి 2263
 ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యొకను దీని నుండు వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏనియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నమెంటు కలెక్టర్లు గారైన రామస్వామిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక యొగ్యతాపత్రక పచ్చినది. “వా గడ్డమునందు గడ్డియుండి, తినివేయుచుండెను. శత్రుణుమే మీ జైషమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. ముండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంటకలు మొలచుచున్నవి.”
 బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-0-0.
 టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
 Collingwood & Co., Mount Road, Madras

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము
 బలహీనుల సంజీవి, మేహము, నిక్కాక, నిప్పులైన శుక్ల నవ్వులు, అతిమాత్రము మొ॥ వాటిని హరించి బలమును, విర్య వృద్ధిని, సుసార సౌఖ్యమును, సంతానప్రాప్తి ని గలిగించును, 2 డబ్బీలు చాలును. (2)
 20 తు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0.
 పి. శి. పి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెరిదేవి, (నెల్లూరు)

కవిత్వ తత్వము

“గురుదక్షిణ”

దిట్టకవి సత్యనారాయణగారు బి. ఎ.

మీ కొదాని వెంకటసుబ్బారావు, కామరాజుగడ్డ శివయోగానందరావుగారు రచించిన “గురుదక్షిణ” యను చిన్న పద్యకావ్యమును మిత్రులొకరు నాకిచ్చి దానిని జదివిన పిమ్మట దానిపై గొంత విమర్శనము వ్రాయమనిన నాకు దొరికిన కొన్ని విషయములను స్థుప్తముగా నిందు బొందుపరచితిని.

కవి

ఈ గ్రంథకర్తలు పీఠికలో గవిత్వమునకు గట్టుబాటు లనవలసినవియును గవి నిరంకుశుడనియును, మొట్టమొదట వ్రాసిరి. నిజముగా కవి నిరంకుశుడే. కవి, యనుభవించెడి యానంద మునకు బరిమిలేదు. ప్రపంచములో గొన్ని విషయములే సామాన్య మానవుని సంతోషపెట్టగలవు. కవి యన్ననో బ్రతివస్తువు లో నుంచియును, బ్రతి విషయములో నుంచియు నానందా మృత్యును జాణుకొనుచుండును. నరునికంటికి గానరాని, చెవికి వినుబడని, మనస్సునకు గోచరించని విషయములలోనికి గవి ప్రవేశించి వాటితత్వమును గుత్తెగి పట్టరాని సంతోషము తో నుస్సాంగిభావించును. కవిమాపు నిరంకుశము. దట్టమైన మేఘపంపులను జూచుకొని పోయి, నీలంపునునుండుచూచు నున్న సాందర్యలక్ష్మిని గమలపండువుగా గాంచి వచ్చును. అపారపారావారముల బొట్టు బొట్టు సందున ప్రవేశించి, యందు వాటి మధ్య నిమిషియున్న అన్యోన్యమరాగమును గన్నార గాంచుచుండును. అదేవిధమున గవిచెవికూడ నిరంకుశము. చెట్లు చేమ లతనిని చీలచి వాని రహస్యములను వాని జెలిలో నూరుచుండును. కొండ కనుమలనుండి పారు నెలయేళ్లు వృదు మధుర గీతల బాడి యతని నానందవార్ధిలో ముంచును. ఇందుచేతనే “నిరంకుశాః కవయః” అనులోకోక్తి వచ్చినదని నాయభిప్రాయము. కవియొక్క నిరంకుశత్వము వానిభావములలో నూహాపాహలలో కనుపించవలయునే కాని లక్షణగణములను యభిప్రాయము వ్యతిరేకించి నడచుటలో గన్పించ కూడదు.

లక్షణము

భండకృష్ణ మంతయును గవికి సహాయ మొనర్చుటకై నియమింపబడినది. తన సొగసు లొలికెడి భావములను వెలిబుచ్చి ప్రపంచమును రంజింప జేయవలయు ననిన నొక సొగసైన ఘోష కావలయును. దానిసంతయును విచారించి కవికి ననుకూలముగా గణయభిప్రాయము నియమింపబడినది. అంద మెప్పుడును కాస్త్రబద్ధమై యుండును. కొన్ని కట్టుదిట్టములకు లొంగి యుండును. ఆకట్టుబాట్లకు లోబడి యందు నిపుణత్వమును జూపుటయే కవియొక్క గొప్పతనము. వివిధమైన స్మృతములు కవికి సహాయకరములు. వానిమూలమున నతడు చులకనగా గార్యసిద్ధిని బొందుగలడు. అట్లుగాక వాటిని నిరసించినచో గవి యొక సాధనమును గోల్పోవుచున్నాడు. తన యభిప్రాయములకు దగిన నడక గణయభిప్రాయముల మూలముననే వచ్చుచున్నది. కాన యవి గ్రంథకర్తలు తలపోయునట్లు కవికి వట్టి యలంకారములే కాక అత్యవసరము లని నాయభిప్రాయము.

భావ

పీఠ పద్యములను జక్కని సులభభాషలో వ్రాసియుండిరి. అర్థముకాని వ్యర్థసమాసము లెందును గానుపించలేదు. పీఠికలో కడువృద్ధులుగాను బాకముల కాజ్ఞాపకముగాను నొప్పుచున్నది. భార సహజము. రాసురాసు పీఠ గ్రాంథిక భాషను విడిచి వాడుక భాషలో గొన్ని పాటలకు వ్రాసి యిప్పుడు ప్రబలుచున్న శ్రోతమార్గములను గొన్నింటిని ద్రోసివేసిరి. వ్యాకరణ విరుద్ధముగా నున్నంతమాత్రమున వాడుక భాషను ద్రోసివేయరాదు. గ్రాంథిక భాషను దొలగించి గ్రామ్యభాషకు బట్టుకు గట్టుమని నాయభిప్రాయముకాదు. గ్రామ్యభాషలోనే వ్రాయవలయుననియునుగాదు. కాని గ్రామ్యభాషలో వ్రాసినంతమాత్రమున నది కవిత్వము కాకపోవని నానమ్మకము. కవి దృష్ట్యా జెట్టిభాషలో బరికినను వానిమాటలు సుధారసపూరితములై యుండును. గ్రామ్యభాషలో వ్రాయునప్పుడు లో దనకు ననుసరించిన లక్షణము నేర్పరచుకొని, యాభాషలో నంతర్భూతమైయున్న సాందర్యమును విరజిల్లుట, కాన కవి గ్రామ్యభాష నెన్నికొననచో గ్రాంథికభాషకు గీడు జేయువాడు కాదు. జేసిలోనున్న సొగసును దానిలో జూపును. ఈరెండుభాషలకును బరస్పరవిరోధము లేదు. భాషాంగనకు గ్రాంథిక మొకడుంగము; గ్రామ్యము నుఱియొకడుంగము.

దానిదాని పరిశ్రమకొలది యది వృద్ధిబొందుచుండును. అంతయే గాని గ్రామ్యవాడులు గ్రాంథికవాడులు నొకరినొకరు దూషించు కొనుట, నొకరిభాష నొకరు హతముజేయ యత్నించుట మిక్కిలి శోచనీయము.

భావము

కవిత్వ భావము ప్రధానగుమని యెల్లరు నంగీకరించిన విషయము. దృష్టిసాధారమును జేసికొని, తద్వారా కొన్నివస్తువుల గ్రహించి వాటిపైగ విమర్శనభావములను వెలిబుచ్చును. అట్లు నూతనభావములను వెల్లడించుటయే కవియొక్కపని. ప్రతిదినమును మనము చూచు నూర్జోదయములోను, నక్షత్రమండలిలోను సామాన్యమానవున కెట్టి యాధిక్యమును గనిపించదు. కవికిమాత్ర మట్లుకాదు. నూర్జోదయమును చూచుటతోనే తన మనస్సునందు శ్రోతభావము తెన్నియో అంకరించుచుండును. స్పృహించి చిత్రవిచిత్రములు, పరస్పరానుసంబంధము గాను పించును. వాటిని జూచుచు, జూచినవాటిని లోకమునకు జెప్పుచు గవి యానందాంబుధిలో మునిగిపోచుండును. అంతయే కాని యెల్లమానవులు చూచుచున్న వస్తుసమదాయమును దాను జూచి, తదంతర్గతసత్యమును వెల్లబుచ్చుచేక, వాటిని వరుసగా తేల్చిననమాత్రమున నతడు కవి యనబడడు. నూర్జోదయమునది. చీకటిపోయినది, పథులు గూండ్లమండిలేచి యెగురుచున్నవి. పిల్లవాండ్రు బడికి వెళ్లుచున్నారట. గొల్లవాండ్రు పాలుపీతుకుచున్నారని యుదయమునుగూర్చి వద్యములలో సంస్కృతపదములలో వ్రాసినంతమాత్రమున నదికవనముకాబోదు. నాడు కవులు కాబోరు. అట్లు ప్రతిదినమును మనకంటియెదుట జరుగుచున్న విషయముల జెప్పవారు లక్షోపలక్ష లున్నారు. కాని వారిలో కవులసంఖ్య యత్యల్పము.

అట్లుగాక నీకవిత్వమును నూతనభావములతో పీఠిస్త్రమమును ముంచివేసిరి. అందుకు “శరద్రాత్రి,” “ఓవార్పు,” “సవ్యాస,” “సంసారి” మొదలైనవి యుదాహరణములు. “సుఖశీపి” “ఆయువు” “నావాంధ్ర” అనుపద్యము లీకవులు కొలది కాలములో నెంతయొనర్చుకొనెదకు రాగలరో చెప్పుచున్నవి. వాటి నొక్కొక్కదానిని దీసి యందందు గల యందమును జూపుట కిందు బ్రయత్నించిన వ్యాసము పెరిగిపోవునను భయముతో వాటిని తేల్చిని విడిచిపెట్టితిని.

రసము

పాకమునకు రుచియెట్టిదో కవనమునకు రసమట్టిది. వహకవులగ్రంథములు మిక్కిలి రసవంతములు. రసము పొందిత్యము వలన వచ్చునది కాదు. కాని, పొందిత్యము వలన రసమునకు మెరుగు రావచ్చును. రసవంతమైన కవిత్వ హృదయమే జన్మస్థానము. రసవంతమైన కవనము జెప్పవలయుననిన రసవంతమయినహృదయ ముండవలయును. కవిహృదయము కడుకోవలయు, కడువికాలము. దారిద్ర్యదశలో నుండియు కవిహృదయము రాజభోగ మనుభవించుచుండును. విశ్వరూపులో నుండియు నొక్కొకసారి వెక్కిరియింపును. కళనృద్ధయినను యావనములోనికి వచ్చి భోగించుచుండును. కావున కవి హృదయ మెట్టిరూపమును వహించుట కైన ననుగుణముగా నుండును. అట్టిహృదయములోనుండి వచ్చునదియే రసవంతమైన తనరారుచుండును.

కవనము

ఈకవిత్వము వికాలహృదయములవలనే గాన్పించుచున్నాడు. రెండు మూడు చోట్ల దుఃఖరసమును గ్రుమ్మరించిరి. చివర “మాయమ్మ” యను పాటను జదివిన కెట్టికతనచిత్తునకైన నొకటి రెండ్రువలెదువులు రాలమానవు. కవియొక్క నేర్పరితన మిందే గాన్పించుచున్నది. తా నేప్పి యిరదుల నేడ్చిందుచున్నాడు. కాని యాపాటలో కొన్ని భాగముల దగ్గించిన నింకను బాగుండెడిది యేమో యని నాయభిప్రాయము. ఈసందర్భమున గవిపుంగవులైన నామిత్రులు కొండలు నాతో సంభాషించుచు నొకప్పుడు చెప్పిన మాటలు జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నవి. “రస మొప్పించుటలో నప్పడప్పడు రసాభాస మగుచుండును కవియొనవాడు దానిని జాగ్రత్తగా జూచుకొనుచుండవలయును. ఎట్లన, దండ్రి తన కుమారుడు మరణించగా దుఃఖించుచు “కొడకో వైకితో కొని పెట్టుమంటివో కొడకో గోంగూర పచ్చి దివేసి అన్నం పెట్టుమంటే జబ్బు చేస్తుందని వెయ్యోద్దాటికో కొడకో” అనుచు నింక నేమేమో పుత్రుని సుగంధములును జేవులును జ్ఞప్తిరా గడుపు జించుకొని వాటి నన్నింటిని దలపోయుచు నేడ్చుట సహజమే. కాని వాటి నన్నిటిని బద్యములలో వ్రాసిన బాకమునకి నేడ్చునకు బదులు హాస్యాస్పద మైన నవ్వు వచ్చును. తండ్రిగా వాని నన్నిటిని దలపోసి యెడ్డవచ్చును గాని కవిగా నేడ్చునప్పుడు వాటిలో గొన్నిటినే యేరవల

యును. ప్రత్యేకముగా దన విషయములను బ్రచంచమునకు వాటిలో బాలు లేక పోయినయెడల జెప్పరాదు. పీఠన నడువరు లట్టియెడ మనదుఃఖమునకు సానుభూతి జూపుట యరుదు. తనకు మాత్రమే వర్తించు విషయములు పాతవల హృదయములోనికి జోయి కరగింప జాలవు.” ఈ యభిప్రాయమునే ‘New man's Essay on Poetry’ లో గూడ వ్యక్తము చేయబడెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం. అక్టోబరు 27-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియులు	బా 1-కి	రు 80 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు				
కుకుమ తెనాలివి	,,	48 గలవి	రు 14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి	,,	డిటా	,, 15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు	,,	,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కండలు	బస్తా 1-కి ర 205	,,	12 8 0	18 0 0
పెసగలు	,,	డిటా	,, 12 8 0	18 0 0
పెసలు	,,	డిటా	,, 18 8 0	14 8 0
మినుములు	,,	డిటా	,, 15 4 0	16 8 0
జలవలు	,,	ర 164	,,	8 8 0 9 0 0

3. సూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి	,,	58 0 0	59 0 0	
ఇతరప్రదేశము	,,	,,	54 0 0	56 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి	రు 120 మొదలు	నూనె	112 0 0	
ఆముదము	బా 1-కి	,,	115 0 0	116 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయవసుపు	బా 1-కి	,,	90 0 0	
కూరపసుపు	,,	,,	40 0 0	45 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	,,	100 0 0	110 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఠాను 1-కి	రు 45,50			
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	,,	50,55	
తెల్లము	బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు	బా 1-కి	,,	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

జ్వారకం	బా 1-కి	,,	28 0 0	38 0 0
చదరం	,,	,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు	,,	,,	38 0 0	45 0 0

6. లోహములు

రండి 100 కులంకి	,,	72 0 0	75 8 0	
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0	
వరము 1-కి	,,	18 5 3		
రత్న బా 1-కి	,,	256 0 0	260 0 0	
రాగ డిటా	,,	280 0 0	281 0 0	
అస్కాచక్కెర 228 పా1 గలవి	,,	27 6 0	27 10 0	

7. దూది

బొంబాయిబూరువ 1-కి	రు 300 0 0			
పూడు దూది	,,	215 0 0		

8. నూలు

కోయిలపట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 0 0		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	5 4 0		
పుష్కూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0		
మూలేయేనుగ నెం 20	,,	9 8 0		
వడ్డాక నెం 24 1/2	,,	9 12 0		
14 1/2 క్విలక పక్షి	,,	7 4 0		
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె	,,	9 4 0		
నెం 22	,,	9 12 7		
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్కూడు	,,	8 0 0		
నెం 14 1/2	,,	8 4 0		
నెం 12 1/2 అలెన్సు	,,	7 2 0		
నెం 22 1/2 రంగిలూప	,,	9 8 0		
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణ	,,	7 4 0		

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మద్రాసు వెన్సల్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు వెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాద్యయో యలరాదుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహాశ్రవణమునకు మహా నీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవాఙ్మ్యానతీరముల నేర్పరచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనీయములుగను గొన్ని ముద్రింపఁబడని చర్మనసాలభ్యము లేకయుండుటయుఁ గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భవిషిపాడి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితాముద్రిత వ్యాఖ్యానములఁ జాలనఱచి సంతరించి పంజీతులు పామరులు త్రిమతస్థులు తదితరలు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర లము సుగముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యంద లీవి శేషములుగావించి సంసిమనట్లు నాకనాఁబరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యాన మును, ప్రతిష్ఠాకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యన రాదునట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ సైజు క్లజ్ కాంతములమీఁద రెండుమాసముల కొక్కొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటింపుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి యెండు చేయఁబడియుండును. జీవితవిశేషము నిందుఁగడప బహుకరణులై శ్రీ శాస్త్రులవారు దీనగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, విహితాత్మిక మార్గములను గరతలామకముగాఁజేసి ముద్రింపుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బతింపఁదగిన గ్రంథము ఇంతవఱకు బాలకాండము ఆరు సంపుటములఁ ముద్రింపఁ బడినది. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ జెప్పింపుకొనువారు శాశ్వత చందాదా రులుగా నెన్నఁబడుదురు. శాశ్వతచందాదారులు మొదలు రు 0-8-0 లు ప్రాఃశసము చెల్లింపవలెను. సంపుటము 1 కి పోస్టుఖర్చులుగాక చందాదారులకు రు 1-2-0 ఇతరులకు రు 1-8-0 లు ముఖ్యము మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. వలయువారు:—

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,
ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

మాత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హాపులందు, యితర రుకాణములందు విశ్లేషణమునకు తోరకును

ప్రాప్తికము కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hart & Co. 46, Singaperumal Street Triplicane, Madras

హిందూ ముస్లిముల ఐకమత్యము!

నలకాదు, నాటకము కాదు!

మహమ్మదీయుల మతగ్రంథము

కురానుషరీఫు

జాతీయ ఔన్నత్యము!

శాశ్వతవాఙ్మయము!

కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.

(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాధ్యాపకులు)

800 పుటల గ్రంథము: వెల సాధారణప్రతి రూపా 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూపా 4 లు.

దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాఙ్మయమును పోషించండి.

వలయువారు: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నిండుక్యాలికోబైండు ఫెదర్ వైటు కాగితములు

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ధర రు 2. 8

పోస్టు ఖర్చులుప్రత్యేకము.

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రార్థన గీతావళి

తెలుగున తాత్పర్య సహితము 120 పేజీలుగలవు

చక్కని సైజు. దైవభక్తిని, ధర్మచింతను పురికొల్పును. ఉపనిషత్తులు ముకుందమాల భగవద్గీతలు మున్నగువాటి భాగము లిందుగలవు. యీ రాబడి పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో చాగ్లూ రైల్వేస్టేషనువద్ద నెలకొల్పబడిన ఆనందవికేతనమును ఆశ్రమాభివృద్ధికై వినియోగింపబడును. వెల 0-4-0 మాత్రమే. 0-5-0 పోస్టుబిల్లు పంపిన పంపబడును. యీ ఆశ్రమాభివృద్ధికి మత, సాంఘిక, రాజకీయగ్రంథములు బహుతక్కువ వెలతో వెలువడుచుండును. ఆశ్రమ నిబంధనలు కేటలాగు అర్థకాబిళ్లపంపిన పంపబడును.

చిరునామా: ఆనందనికేతనము, రాజమహేంద్రవరం

నచ్చనిచో!

సొమ్మువాపను చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థులము, భావస్థులము, గ్రహస్థులము, అష్టకవర్గ, పోడిశం వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుపాంశములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈ గ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిసి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యితివృత్తివిష్కరము. వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టల్ ప్రత్యేకము.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

2181

కోలకొట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు

అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరివిజేతభక్తు డను టె రెన్సె మెక్స్ లీగారు రచించిరి.

గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు జాతీయ పాఠశాలాధ్యాపకులుగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము.

భావగర్భితము. శైలివ్యదుమధురము ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుడు వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనుపారికి కమీషను యివ్వబడును.

వలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాలెగను సంఘ కార్యదర్శిగాని వ్రాయవలయును.